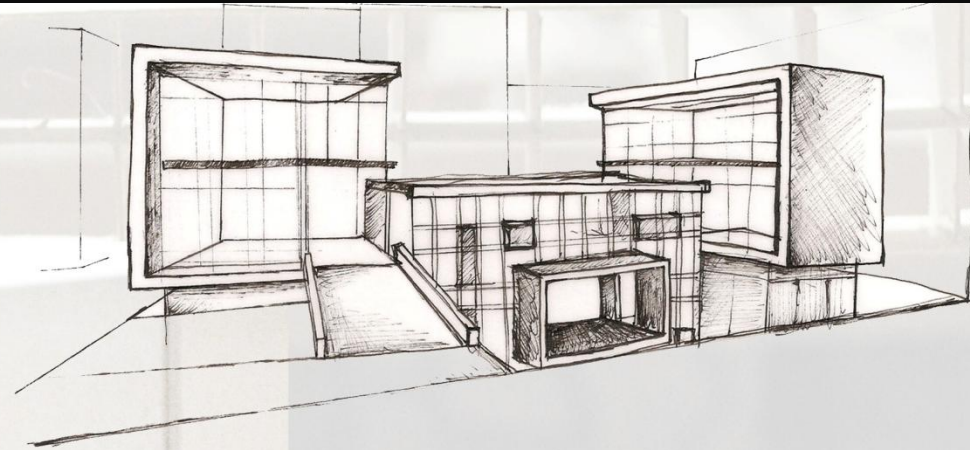

Χώρος θεατρικού παιχνιδιού

Διπλωματική Μαρτίου 2012
Τομέας ΙΙΙ

Καράλη Πολυξένη, Α.Μ.04105672

Επιβλέποντες: Κ. Μωραΐτης
Σ. Σταυρίδης

Σύμβουλος: Β.Τσούρας

Δ ι ά γ ρ α μ μ α

1. Το θέμα

Ανάλυση Θεατρικού παιχνιδιού

1.1. Ορισμός

1.2. Φάσεις ανάπτυξης

1.3. Θεατρικό παιχνίδι και χώρος

2. Ανάγνωση περιοχής

Η περιοχή

3. Το οικόπεδο

4. Ο Θεατρικός χώρος

5. Βασικές Συνθετικές αρχές - Προθέσεις

5.1. Σκηνή

5.2. Τοίχος

5.3. Πατάρι

5.4. Βιβλιοθήκη

6. Ο υπαίθριος χώρος

7. Κτιριολογικό

8. Αναδιπλώσεις

9. Όψεις

Αρχιτεκτονική πρόταση

10. Τελικά γραμμικά σχέδια

12. Οικοδομικές λεπτομέρειες

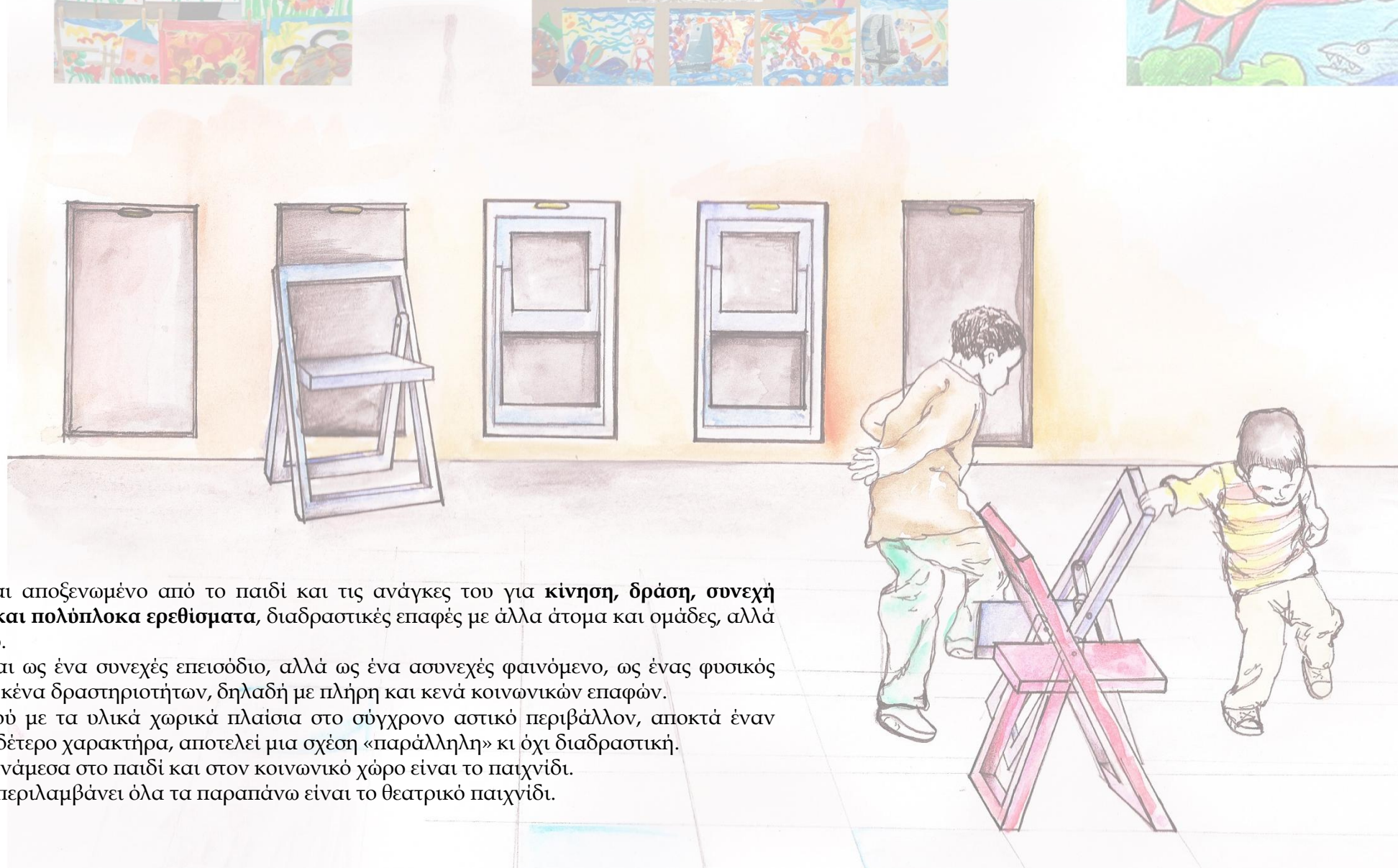
13. Υλικά

14. Φύτευση

15. Επιπλο

16. Βιβλιογραφία

Διαπίστωση

Το περιβάλλον είναι αποξενωμένο από το παιδί και τις ανάγκες του για **κίνηση, δράση, συνεχή έκθεση σε ποικίλα και πολύπλοκα ερεθίσματα**, διαδραστικές επαφές με άλλα άτομα και ομάδες, αλλά και με τον ίδιο χώρο.

Η πόλη δεν βιώνεται ως ένα συνεχές επεισόδιο, αλλά ως ένα ασυνεχές φαινόμενο, ως ένας φυσικός χώρος με πλήρη και κενά δραστηριοτήτων, δηλαδή με πλήρη και κενά κοινωνικών επαφών.

Η σχέση του παιδιού με τα υλικά χωρικά πλαίσια στο σύγχρονο αστικό περιβάλλον, αποκτά έναν «απρόσωπο» και ουδέτερο χαρακτήρα, αποτελεί μια σχέση «παράλληλη» κι όχι διαδραστική.

Συνδετικός κρίκος ανάμεσα στο παιδί και στον κοινωνικό χώρο είναι το παιχνίδι.

Μία χρήση που να περιλαμβάνει όλα τα παραπάνω είναι το θεατρικό παιχνίδι.

Το θεατρικό παιχνίδι

Το θεατρικό παιχνίδι, ως μέθοδος, μεταφέρει την ουσία της τέχνης στον κόσμο των παιδιών και τους μιλά με τη γλώσσα του θεάτρου στο παιχνίδι τους, στοχεύοντας στη διαπροσωπική, κιναισθητική και δραματική ανάπτυξη των παιδιών. Είναι μια ψυχοπαιδαγωγική και καλλιτεχνική θεατρική διαδικασία, που δίνει την ευκαιρία στα παιδιά να παίζουν και να επικοινωνούν στην ομάδα με βάση τις ανάγκες τους, κινητοποιώντας την έμπνευση των ιδεών και τη φαντασία τους και ιδιαίτερα, μέσω της σωματικής τους έκφρασης, να αναπαριστούν σε θεατρικό ρόλο καταστάσεις αυτοσχέδιες και εφήμερες.

Είναι μια βιωματική εμπειρία που δεν έχει στόχο την θεατρική πράξη αυτή καθαυτή, αλλά μια παιγνιώδη διαδικασία και καινοτόμος μέθοδος αυθόρμητης, ελεύθερης και αυτοσχέδιας θεατρικής έκφρασης, αυτογνωσίας και επικοινωνίας, όπου όλοι συμμετέχουν.

Φάσεις ανάπτυξης του θεατρικού παιχνιδιού

1. απελευθέρωση - σωματική έκφραση - δημιουργία ομάδας

Είναι η πρώτη φάση, που σκοπό έχει μέσα από σύντομα παιχνίδια και ασκήσεις, να δημιουργήσει κλίμα ευχαρίστησης, ενθουσιασμού, απελευθέρωσης από ψυχοκοινωνικές συστολές, αλλά και εξοικείωσης με θεατρικές ικανότητες. Μέσα από αισθησιοκινητικές, μιμικές και φωνητικές ασκήσεις, δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά όχι μόνο να εκφράσουν ορισμένες εσωτερικές ανάγκες τους αλλά και να επικοινωνήσουν μεταξύ τους.

2. αναδημιουργία θεατρικών ρόλων και καταστάσεων

Μεταφορά από τη φυσική επικοινωνία στην ομάδα, κατά την πρώτη φάση, στη θεατρική επικοινωνία των ρόλων στη δεύτερη φάση. Τα παιδιά εισάγουν φανταστικούς ρόλους, φανταστικά θέματα, που συνεχώς τα παραλλάζουν. Δημιουργείται ένα περιβάλλον δράσης από διάφορα αντικείμενα και το παιδί αφήνεται να συνδεθεί με αυτά.. Μεταβάλλει τη χρήση αντικειμένων (ένας χαρτονένιος κύλινδρος γίνεται π.χ. κυάλι). Έτσι αποδεσμεύεται η φαντασία ώστε στην επόμενη φάση να φτάσει σε μια σύνθεση.

3. σκηνική αυτοσχέδια δράση(θεατρικό δρώμενο)

Σε αυτή την φάση παρουσιάζουν στους συμπαίκτες τους την αυτοσχέδια δράση τους ή το κεντρικό θέμα από τους αυτοσχεδιασμούς της β' φάσης που, ωστόσο, δεν είναι ένα τελικό και άρα κλειστό σκηνικό αποτέλεσμα. Είναι μαζί δημιουργική διαδικασία και καλλιτεχνικό προϊόν.

4. αποτίμηση του εργαστηρίου στον κύκλο της ομάδας(προαιρετικά)

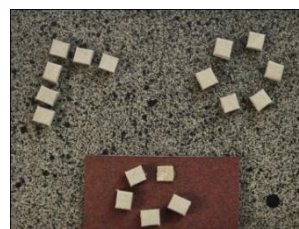
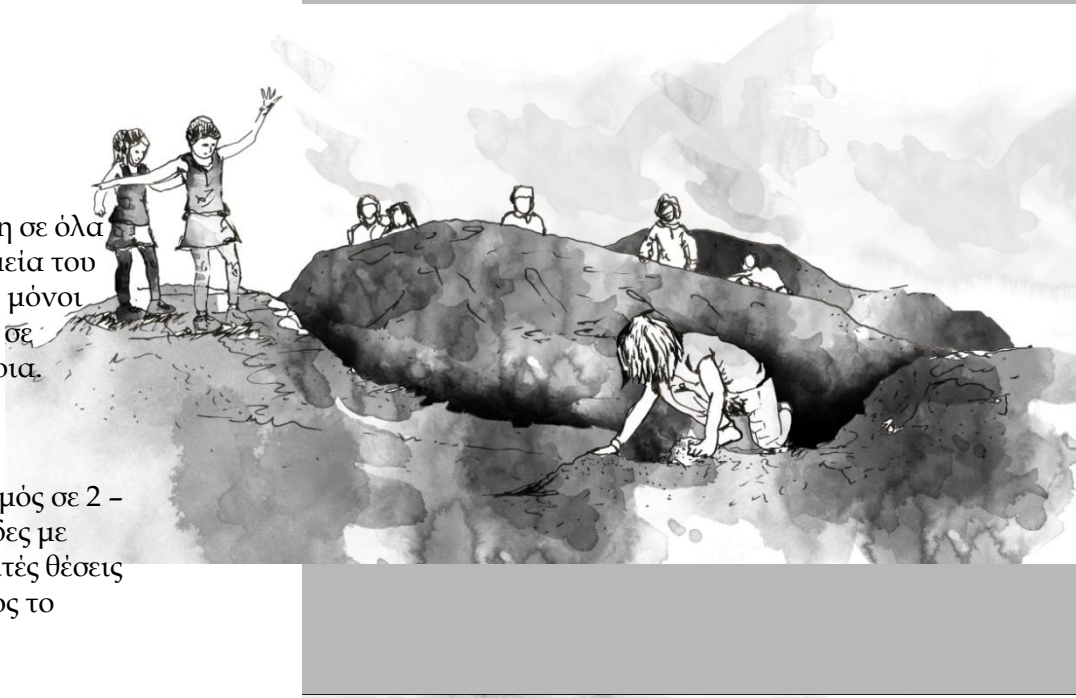
Ένας απολογιστικός διάλογος, που επιτρέπει στα παιδιά ως φυσικά πρόσωπα να εκφράσουν τις απόψεις τους για την πορεία του παιχνιδιού και τις διαπροσωπικές σχέσεις της ομάδας. Στοχάζονται κριτικά όλοι μαζί με τον εμπυχωτή και άλλοτε απαντούν σε ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις.

Θέσεις απόμων ως προς τον χώρο

Κίνηση σε όλα τα σημεία του χώρου μόνον τους ή σε ζευγάρια.

Χωρισμός σε 2 - 3 ομάδες με διακριτές θέσεις ως προς το χώρο.

Καθορισμός του χώρου θεατών και της θεατρικής σκηνής.

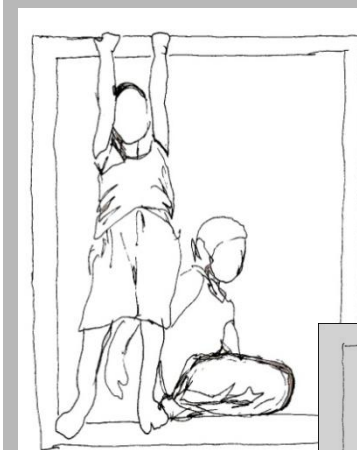
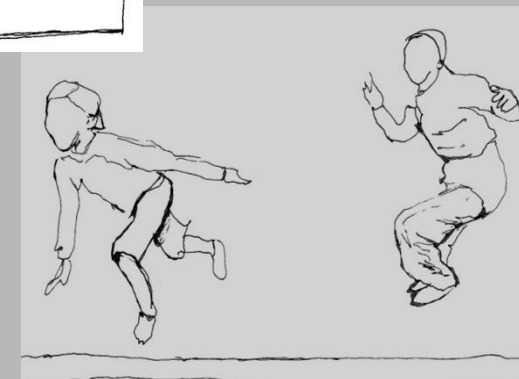
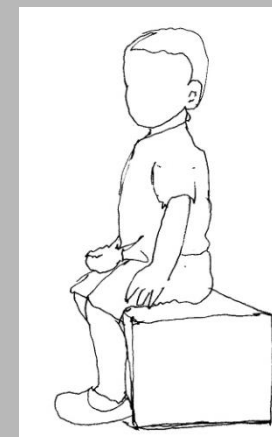
Συγκέντρωση όλων των απόμων σε ένα κεντρικό σημείο του χώρου.

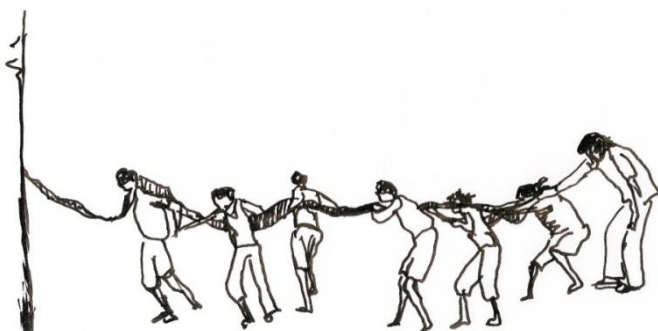
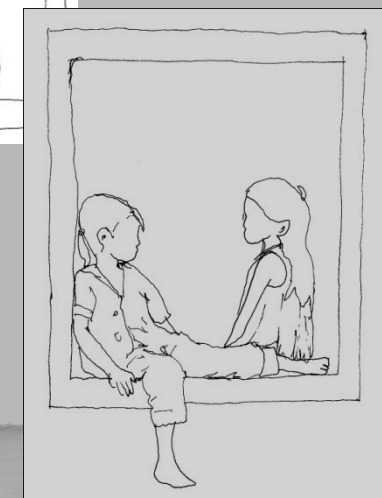

Ομάδα και εμψυχωτής παίζουν καθιστοί στο πάτωμα ή σε καρέκλες σε κύκλο ή απλωμένοι στο χώρο σε διάφορες:

- θέσεις ως προς το χώρο : στο κέντρο της αίθουσας, στα άκρα, στο φωτεινό ή σκοτεινό της μέρος κι ως προς τους άλλους (μόνοι τους, σε ζευγάρια, περισσότεροι ή όλοι μαζί σε κύκλο ή σ' άλλα σχήματα
- στάσεις : όρθιοι, γονατιστοί, ξαπλωμένοι στο πάτωμα
- κινήσεις : περπατώντας, τρέχοντας, μπουσουλώντας

Κόρτσοι άξονες στο θεατρικό παιχνίδι είναι η σωματική έκφραση, η αναπαράσταση η επικοινωνία.

Θεατρικό παιχνίδι και χώρος→

Η επιλογή του κατάλληλου δραματικού χώρου επηρεάζει τη δυναμική του συνολικού περιβάλλοντος, αφού ο χώρος που θα επιλέξει ο εμψυχωτής για την ανάπτυξη της δράσης καθορίζει και τις δυνατότητες εξέλιξης της δραματικής δουλειάς και, ειδικότερα, προδιαγράφει τόσο την ισχύ της δραματικής έντασης και του εστιακού κέντρου, όσο και τη συμπεριφορά των ρόλων.

Οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται στην ανάπτυξη του θεατρικού παιχνιδιού.

- 1) Σωματική έκφραση:** να έχει αίσθηση του χώρου, να αισθάνεται άνετα τα μέλη του, να μπορεί να εκφράζει συναισθήματα και καταστάσεις μέσα απ' αυτά, να αισθάνεται το βάρος των αντικειμένων και του κορμιού του, να επικοινωνεί με τ' άλλα παιδιά μέσα από έναν κινητικό κώδικα.
- 2) Αυτοσχεδιασμοί:** μέσω του αυτοσχεδιασμού τα παιδιά ανακαλύπτουν εμπειρίες και παίζουν με αυτές. Επίσης σκετάρει η φαντασία, η σχέση με το σώμα και η επικοινωνία στην ομάδα.
Οι αυτοσχεδιασμοί κατηγοριοποιούνται στους:
 - Κατευθυνόμενους: δίνεται δηλαδή ένα συγκεκριμένο θέμα από τον εμπνευστή που τα παιδιά εκτελούν συλλογικά ή ατομικά.
 - Ελεύθεροι: τα παιδιά ανακαλύπτουν μόνα τους το θέμα.
 - Αρθρωτοί: προβάλλονται από τα ίδια τα παιδιά με τη μορφή μιας στάσης που τα ίδια έχουν στην διάρκεια του παιχνιδιού.
 - Σκηνικοί: είναι η σκηνική (τελική πραγμάτωση) το αποτέλεσμα ενός από τους προηγούμενους αυτοσχεδιασμούς.
- 3) Εκμετάλλευση του τυχαίου:** είναι η δυνατότητα από ένα τυχαίο γεγονός, ένα απρόοπτο, ένα τυχαίο περιστατικό, μια κίνηση, μια φράση να παραχθεί μια κατάσταση.
- 4) Τα κύρια κωμικά στοιχεία:** η χρησιμοποίηση των δύο κύριων κωμικών στοιχείων της υπερβολής και της αντίθεσης.
- 5) Δημιουργία περιβάλλοντος δράσης:** με την βοήθεια υλικών διαμορφώνουμε ένα περιβάλλον φανταστικό ή πραγματικό (ένα δάσος, ένα μουσείο, ένα βαγόκι τρένου κ.λ.π.).
- 6) Μάσκα - κούκλα:** έχει σχέση με την έκφραση συναισθημάτων και καταστάσεων και γι' αυτό η επίδρασή της είναι καθοριστική στην εκφραστική συμπεριφορά των παιδιών.
- 7) Πάντομιμα:** πρέπει να κάνουμε το διαχωρισμό μίμος - παντομίμου. Ο μίμος εκφράζει μια κατάσταση, μιμείται κάποιον. Ο παντομίμος όμως απλώνει αυτή την έκφραση παντού, σ' όλο το σώμα. Η παντομίμα δίνει τη δυνατότητα σ' όλο το σώμα να εκφράσει αισθήματα και παρορμήσεις, χωρίς τη χρήση λόγου.
- 8) Αποστασιοποίηση:** εκφράζεται με τον τρόπο με τον οποίο το παιδί αντιμετωπίζει κάποιο ρόλο. Έχει την δυνατότητα σ' οποιαδήποτε φάση να βγει έξω από τον ρόλο του.
- 9) Γκροτέσκο:** είναι η χρησιμοποίηση τεχνικών που περιέχουν στοιχεία από το ανεξήγητο, το υπερτονισμένο ύφος, το παιχνιδιάρικο, την τρομαχτική διάσταση μιας ανησυχίας ή την υπερβολική ευδαιμονία ενός ευχάριστου περιστατικού.

Η περιοχή

Τα Πετράλωνα αποτελούν περιοχή με σαφή όρια που περικλείεται από δύο σημαντικούς οδικούς άξονες, την Πειραιώς και τη Χαμοστέρνα, και το φυσικό όριο του λόφου του Φιλοπάππου.

Αναπτύχθηκαν την περίοδο του Μεσοπολέμου, αρχικά ως τόπος κατοικίας της εργατικής τάξης, που συγκεντρώθηκε κοντά στην ακμάζουσα τότε βιομηχανική λωρίδα της οδού Πειραιώς και τις γραμμές του Ηλεκτρικού, χωρίζοντας την περιοχή σε Άνω και Κάτω Πετράλωνα.

Η αστικοποίηση τους, όπως και άλλων περιοχών της πρωτεύουσας, δημιουργήθηκε κυρίως από την εγκατάσταση των λαϊκών στρωμάτων, που αυτοστεγάστηκαν αυθαίρετα.

Η πρώτη μεγάλη πληθυσμιακή αύξηση συνέπεσε με τη στεγαστική κρίση της μεσοπολεμικής περιόδου, όταν 1.4 εκατομμύρια πρόσφυγες ήρθαν στην Ελλάδα, μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή.

Η επόμενη ανάπτυξη συντελέστηκε στην μεταπολεμική περίοδο, με την εγκατάσταση ομάδων χαμηλών εισοδημάτων.

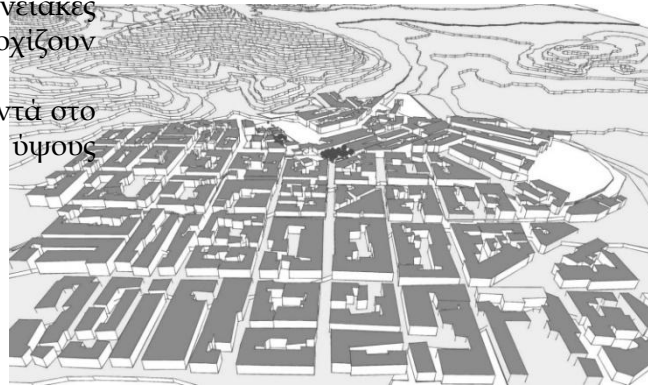
Στις αρχές της δεκαετίας 1970 εντατικοποιείται η εκμετάλλευση των οικοπέδων. Αρχίζουν να αυξάνονται οι αξίες γης και ακινήτων, με σημαντικές συνέπειες στην εξέλιξη και στην κοινωνική σύνθεση του πληθυσμού. Πολυκατοικίες αντικαθιστούν τις παλιές οικογενειακές μονοκατοικίες και ομάδες μεσαίων εισοδηματικών στρωμάτων αρχίζουν να εγκαθίστανται στο μεγαλύτερο τμήμα τους.

Καθώς πλησιάζουμε τα οικοδομικά τετράγωνα που βρίσκονται κοντά στο λόφο του Φιλοπάππου θεσμοθετείται ο περιορισμός του μέγιστου ύψους των κτηρίων, για την προστασία της θέασης του λόφου.

Η εγγύτητα της περιοχής με το κέντρο της Αθήνας και η εύκολη πρόσβαση σε αυτό με τον ηλεκτρικό, καθώς και ο χαρακτήρας γειτονιάς, αποτελούν τα κύρια χαρακτηριστικά της, που την καθιστούν προνομιακό τόπο.

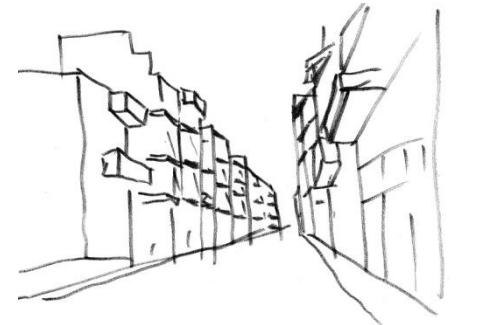
Πυκνός Ιστός

Αίσθηση γειτονιάς

Χαμηλά ύψη

Χρήσεις γης των Πετραλώνων

	Χώροι Πρασίνου
	Παιδικές Χαρές
	Πλατείες
	Παιδικοί Σταθμοί
	Σχολεία
	Πολιτιστικοί Χώροι-Τοπικοί
	Πολιτιστικοί Χώροι-Υπερτοπικοί

Το οικόπεδο

Το οικόπεδο που επιλέχθηκε για το χώρο θεατρικού παιχνιδιού βρίσκεται στα Άνω Πετράλωνα, κοντά στην πλατεία Αμαλίας Μερκούρη και γειτονεύει με το λόφο του Φιλοπάππου.

Στο σχεδιασμό λαμβάνονται υπόψη :

- η σημασία και το εἶδος του δρόμου
- ο προσανατολισμός
- η σχέση του με τα όμορα
- οι αναλογίες τους
- οι θέες

Το οικόπεδο

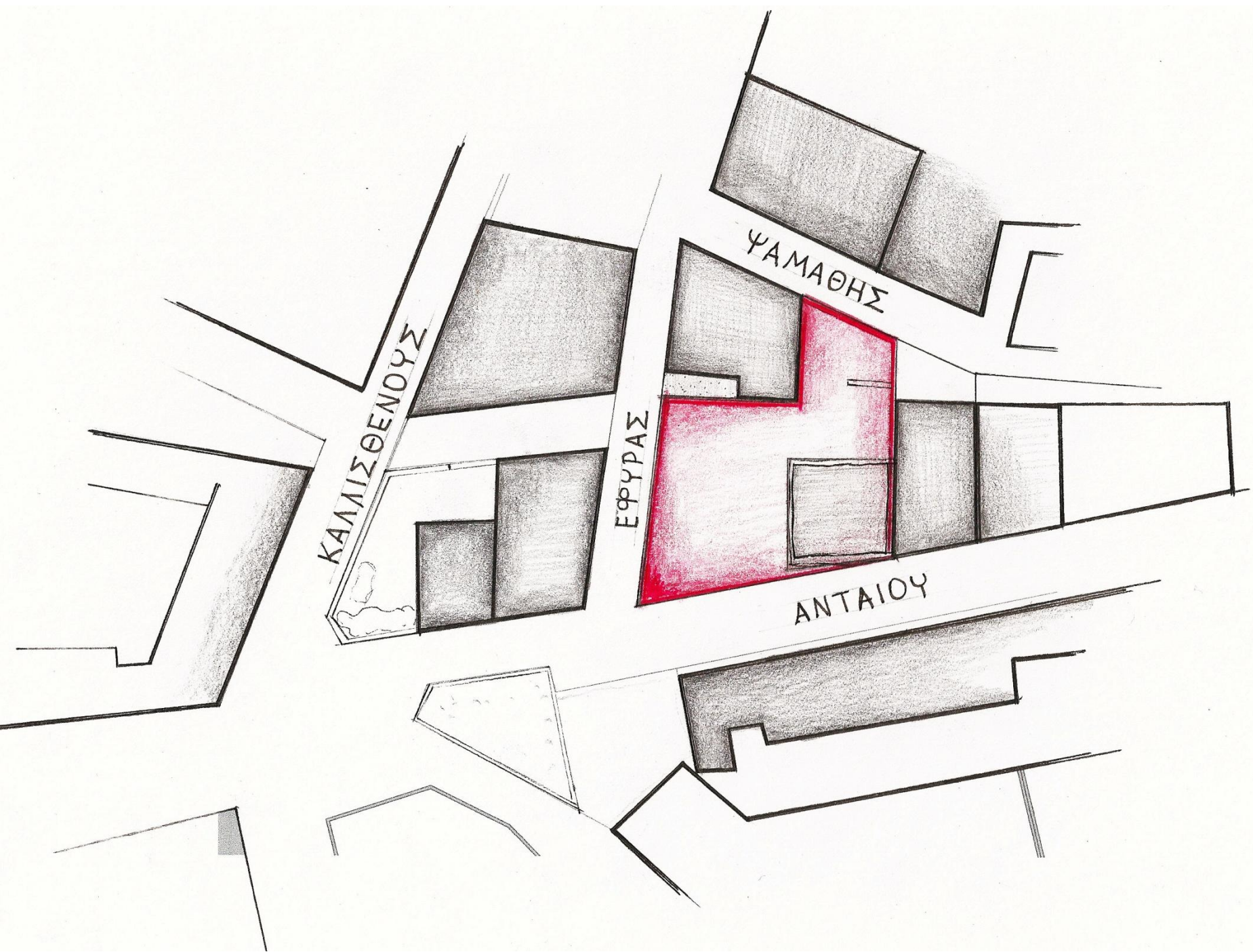

Η πλατεία Μερκούρη είναι ένας χώρος συλλογικής δραστηριότητας και ζωής και λιγότερο χώρος όπου μεμονωμένα άτομα δρουν. Παρόλο που ο δημόσιος ή κοινόχρηστος χώρος τείνει να υποβαθμιστεί σήμερα. Η οργάνωση και διαμόρφωσή του τις περισσότερες φορές ενισχύει τη δεύτερη τάση. Παρόλα αυτά εξακολουθεί να αποτελεί το άμεσα αντιληπτό και προσιτό υπόβαθρο της καθημερινής αστικής ζωής.

Άποψη οικοπέδου από την πλατεία Μερκούρη - οπτική επαφή

Κάτοψη οικοπέδου

Κλίμακα 1:500

Οδός Αντাইου

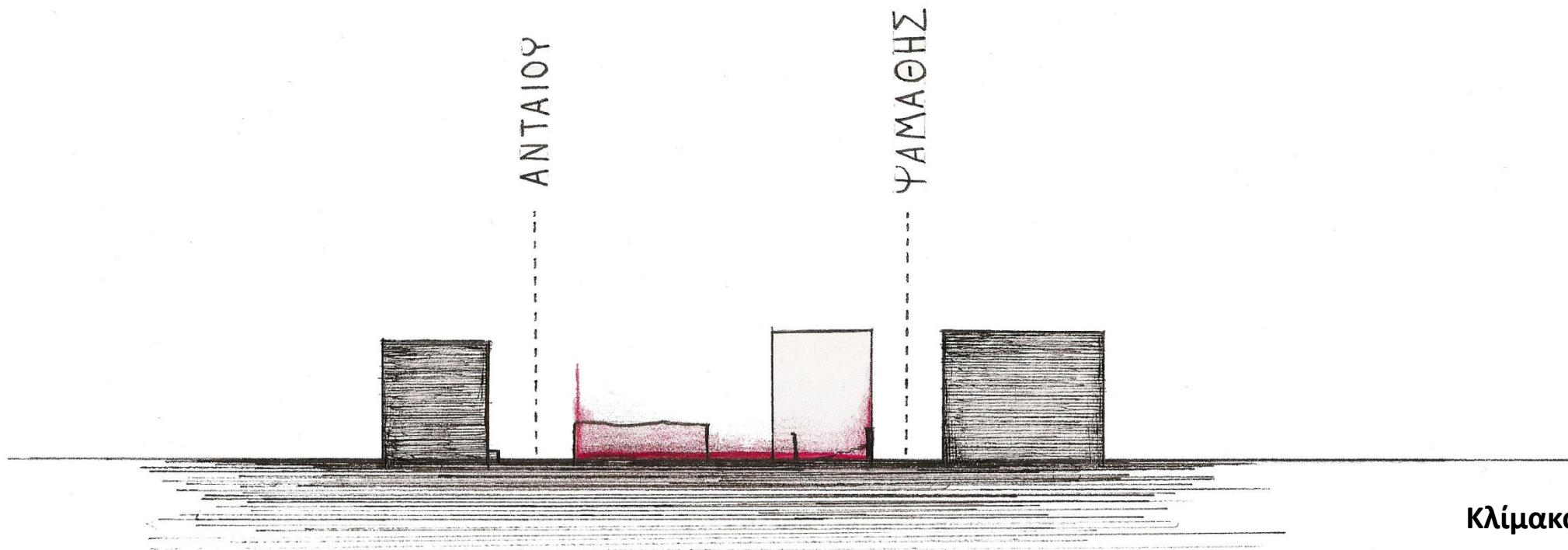
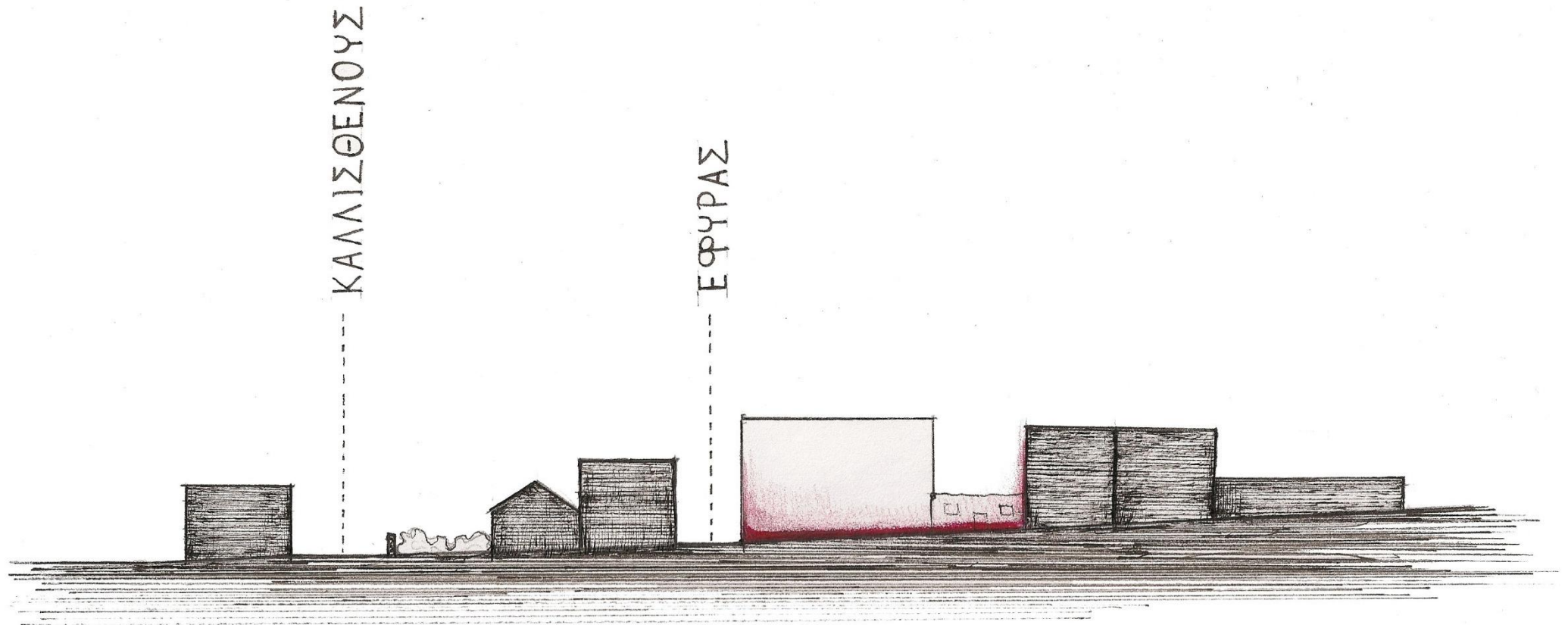

Οδός Εφύρας

Οδός Ψαμάθης

Τομές του οικοπέδου

Κλίμακα 1:500

Συνθετικές αρχές - Ο θεατρικός χώρος

Εξελικτική αλληλεπιδραστική σχέση παιδιού - περιβάλλοντος

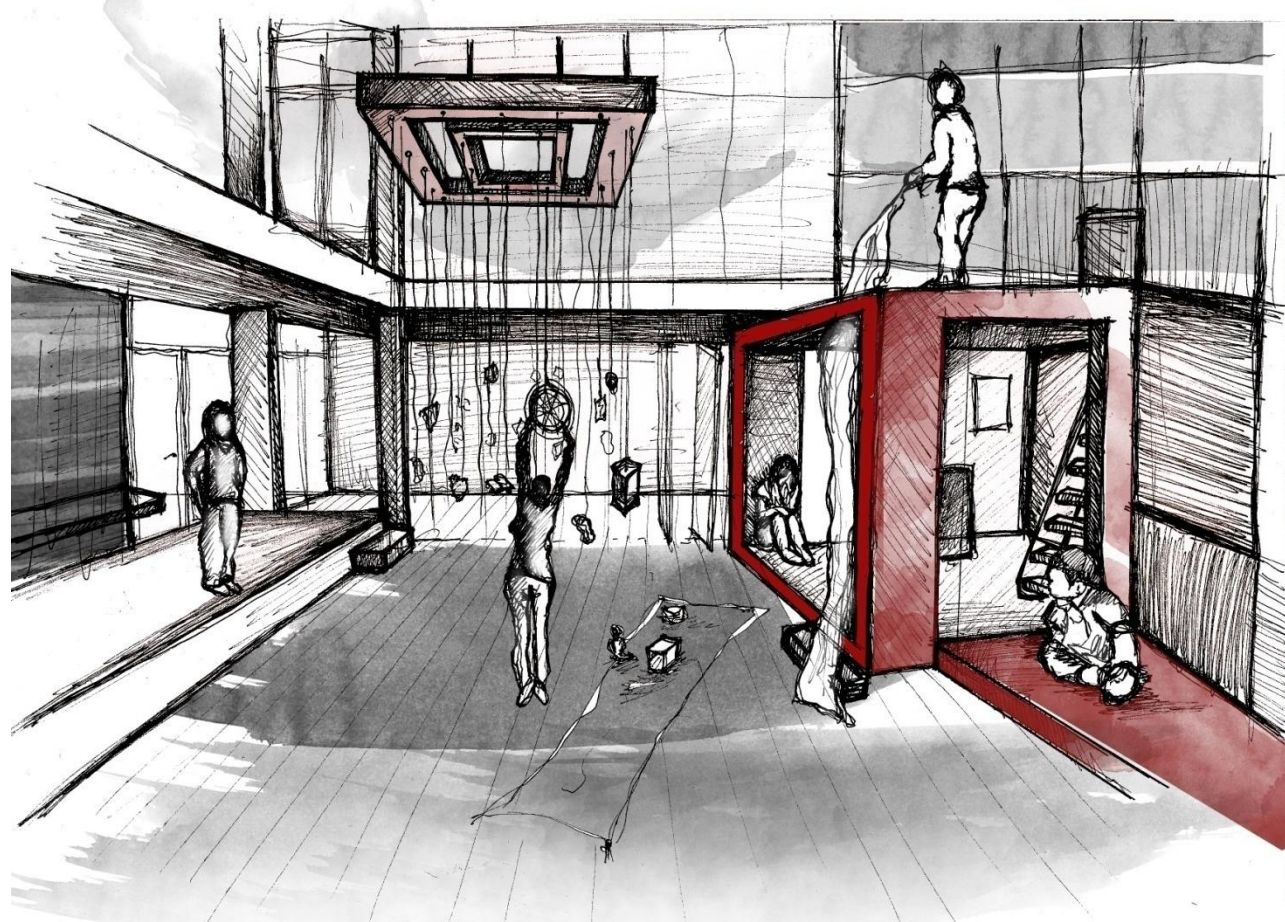
Ένα πλούσιο σε ερεθίσματα περιβάλλον θα ενεργοποιεί το παιδί, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της διαδικασίας αγωγής, και παράλληλα, η ευέλικτη και εύπλαστη ιδιότητα του περιβάλλοντος θα επιτρέψει επεμβάσεις από την πλευρά του παιδιού στα υλικά στοιχεία του. Η συμπεριφορά αυτή ανταπόκρισης του χώρου στην πράξη του παιδιού προσδίδει δυναμικό και εξελικτικό χαρακτήρα στη σχέση παιδιού-χώρου τροφοδοτώντας διαρκώς με νέα δεδομένα το ενδιαφέρον του για το χώρο.

Αυτός που συντονίζει το θεατρικό παιχνίδι είναι ο εμπνευστής, που πρέπει να έχει καταφέρει να δημιουργήσει ουσιαστική σχέση με τα παιδιά, να τους παρέχει αίσθημα ασφάλειας ώστε να εκφραστούν αβίαστα, να απελευθερωθούν και να δημιουργήσουν συλλογικά.

Ο εμπνευστής συζητά με τα παιδιά τις ανάγκες κάθε σκηνής, προκειμένου να κάνουν αποτελεσματικές επιλογές, που θα στηρίζονται στη γνώση τους για το μυθοπλαστικό χώρο και χρόνο. Έτσι, αποφασίζουν αν χρειάζεται, να χωρίσουν το χώρο σε μικρότερες περιοχές δράσης ή αν τον θέλουν ενιαίο, αν τα γεγονότα διαδραματίζονται σε κλειστό ή ανοιχτό χώρο, μια φυλακή ή ένα δάσος.

Τα παιδιά συμμετέχουν στην κατασκευή του σκηνικού χώρου. Χρησιμοποιούν ποικιλία υλικών, που μεταμορφώνουν τον πραγματικό χώρο. Η μυθοπλαστική διάσταση ζωντανεύει. Μεγάλα και μικρά κιβώτια από χαρτόνι, πλαστικό ή ελαφρό κόντρα-πλακέ αλλάζουν την όψη του χώρου, καθώς τοποθετούνται το ένα πάνω ή δίπλα στο άλλο, δημιουργώντας τοίχους, χωρίσματα, επίπεδα, δωμάτια, ειδικές κατασκευές.

Επίσης, χρησιμοποιούν υφάσματα, κατάλληλα απλωμένα στο πάτωμα, τοποθετημένα πάνω στα χαρτοκιβώτια και τα τελάρα, δεμένα και τεντωμένα από σταθερά σημεία στους τοίχους, δίνουν εύκολες, οικονομικές και ευέλικτες σκηνικές λύσεις. Αλλά και υλικά, όπως το χαρτί, η λινάτσα και η γάζα, μπορούν να αποτελέσουν βάση για σκηνογραφικές προτάσεις, ενώ τελάρα, μουσαμάδες και χρώματα σε διάφορες ποιότητες χρησιμοποιούνται για να δημιουργήσουν το αναγκαίο σκηνικό.

Κεντρική αίθουσα θεατρικού παιχνιδιού

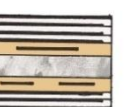
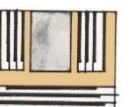
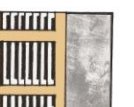
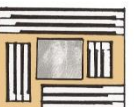
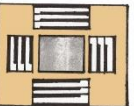
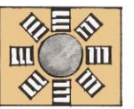
- Δημιουργία χώρου που να εμπεριέχει το στοιχείο της μεταμόρφωσης, της αλλαγής και της έκπληξης, για να ιδωθεί από τα παιδιά ως παιχνίδι. Δυνατότητες μετατροπής του χώρου και τον διαχωρισμό του σε επιμέρους με 1.κουτιά ξύλινα, 2. κινητά πανέλα - ειδικές κατασκευές, 3.υφάσματα, 4. μεταφερόμενο πανέλο με ύφασμα

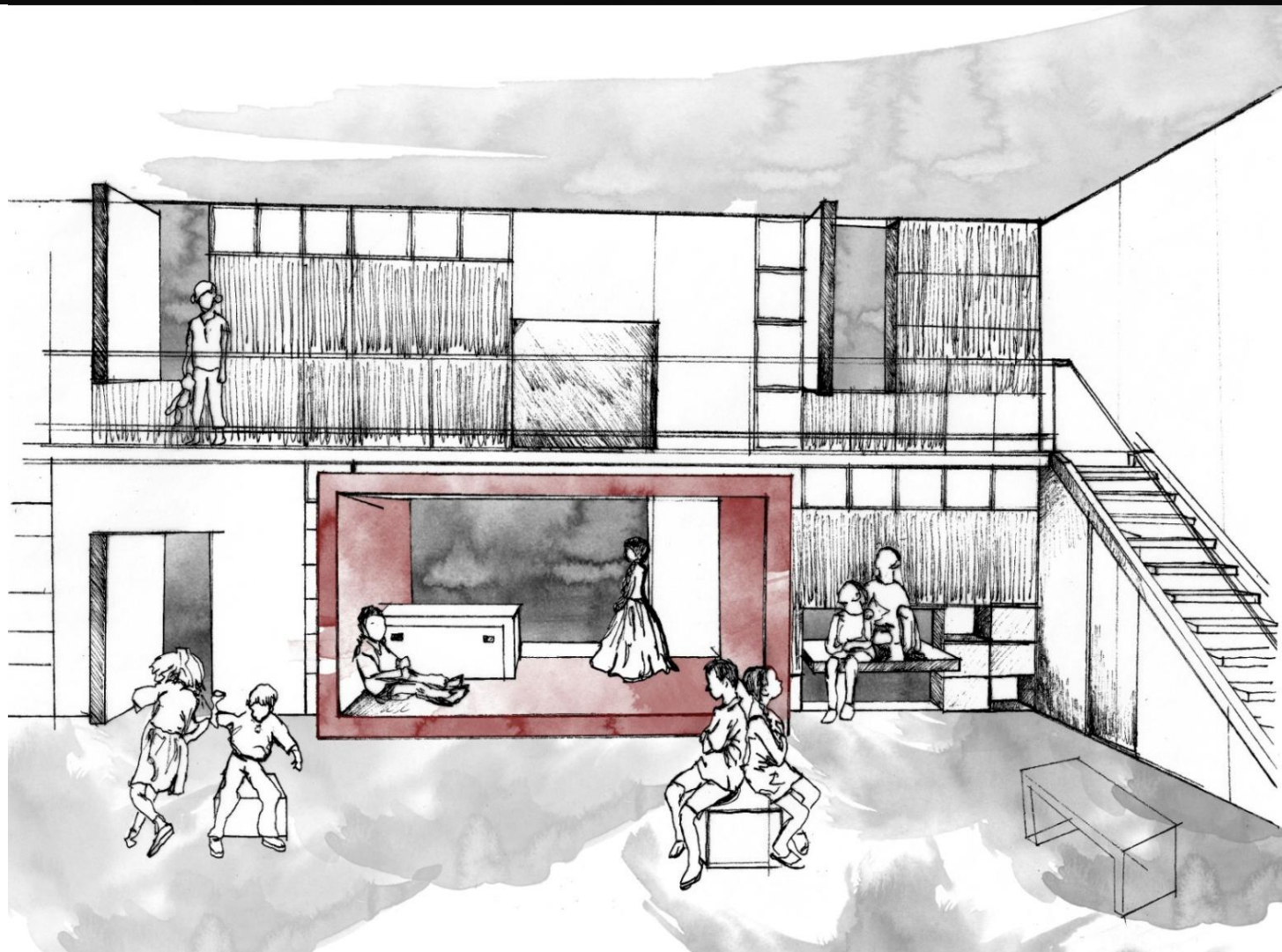
- Διαμόρφωση του χώρου με αφαιρετική αντίληψη, προκειμένου να κινητοποιεί κάθε φορά την φαντασία του παιδιού

- Η κλίμακα του παιδιού θα καθορίσει αναλογίες και διαστάσεις κινητών και σταθερών στοιχείων και κατασκευών

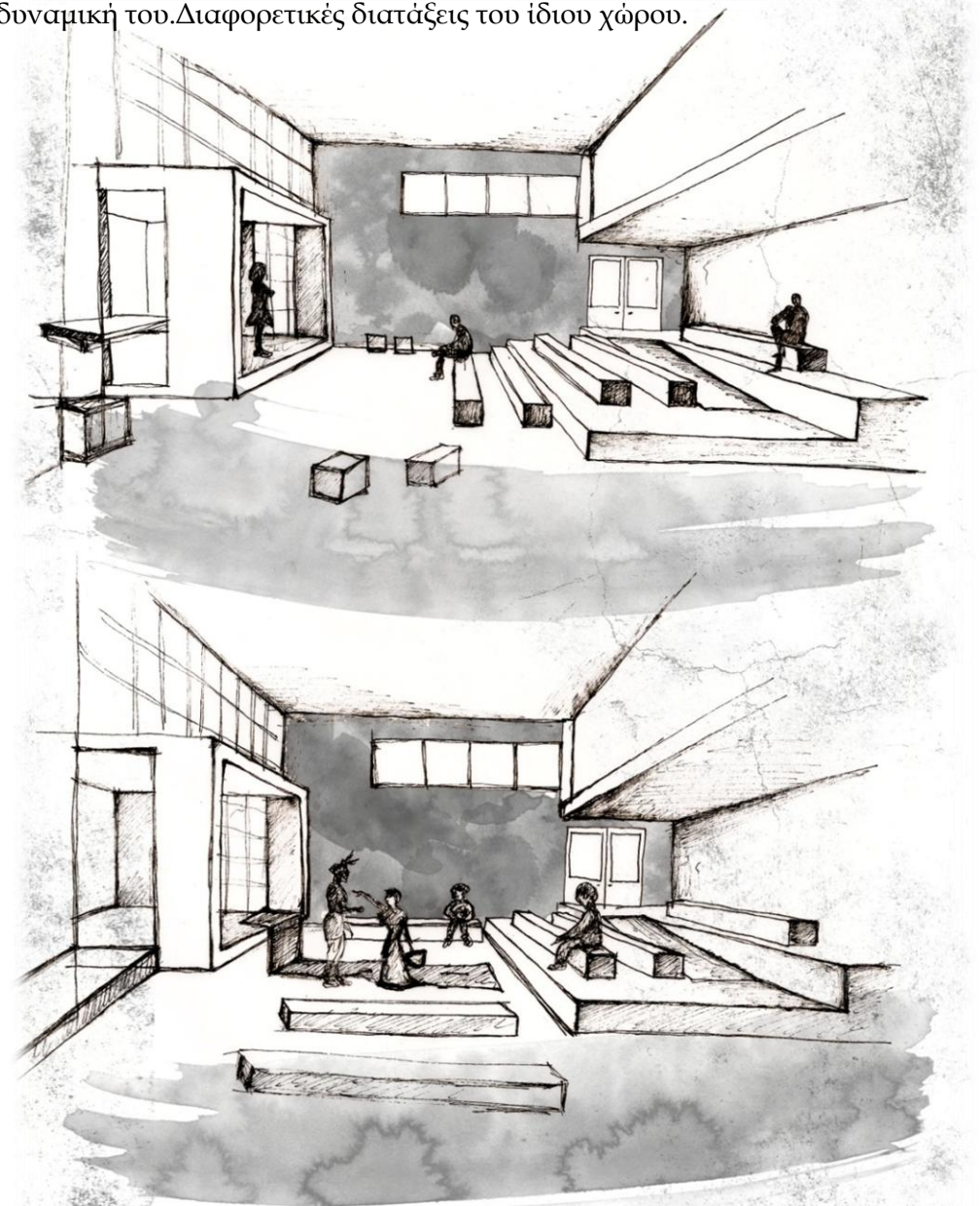
- Φωτισμός αυξομειούμενος

- Υλικά - Χρώματα στους τοίχους

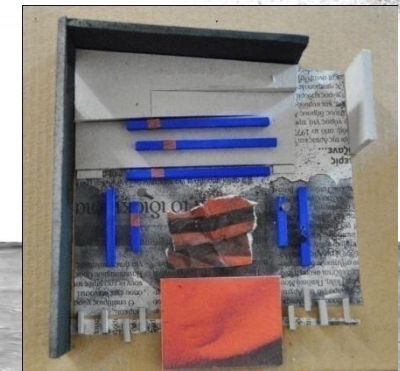

Η διεύθυνση του χώρου αποτελεί βασική δραστηριότητα που, αν σχεδιαστεί και πραγματοποιηθεί με κατάλληλο τρόπο, απελευθερώνει τη δυναμική του. Διαφορετικές διατάξεις του ίδιου χώρου.

Με την βοήθεια διαφόρων υλικών αλλά και με τις δυνατότητες μεταμόρφωσης του χώρου, διαμορφώνεται ένα περιβάλλον δράσης, που μπορεί να είναι είτε φανταστικό, είτε να αναπαριστάει ένα συγκεκριμένο «υπαρκτό» χώρο. Φυσικά θεατρικό παιχνίδι μπορεί να γίνει και σε ένα ήδη διαμορφωμένο περιβάλλον, φυσικό ή τεχνητό.

Το περιβάλλον αν δεν είναι δομημένο εκ των προτέρων, πρέπει να αφήνει στα παιδιά την δυνατότητα διαμόρφωσής του έτσι όπως αυτά το θέλουν. Ο χώρος διαμορφωμένος έτσι από τα παιδιά δέχεται αλληπάλληλες παρεμβάσεις και τροποποιήσεις σχετικές πάντα με την τροπή της δράσης, των καινούργιων αναγκών που ανακαλύπτει η ομάδα και άλλων ακαθόριστων.

Ο θεατρικός χώρος μέσα από τις ζωγραφιές των παιδιών

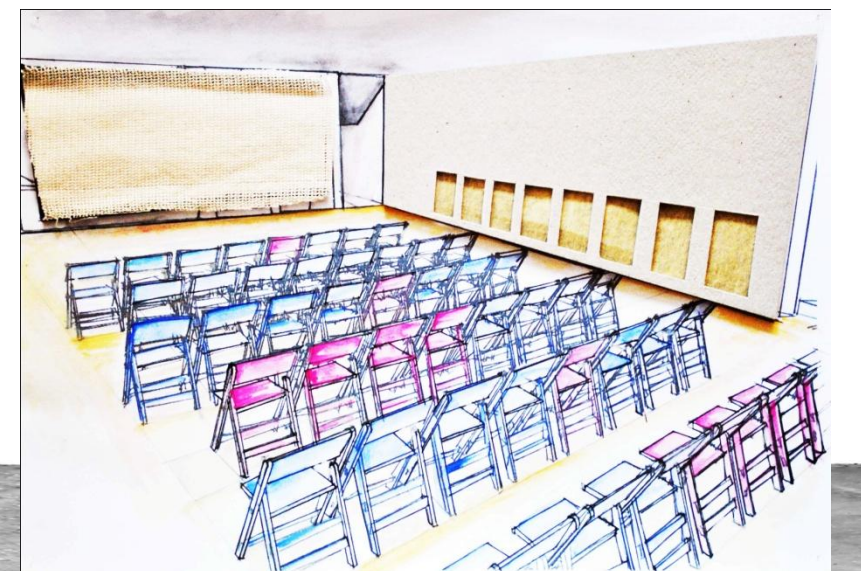
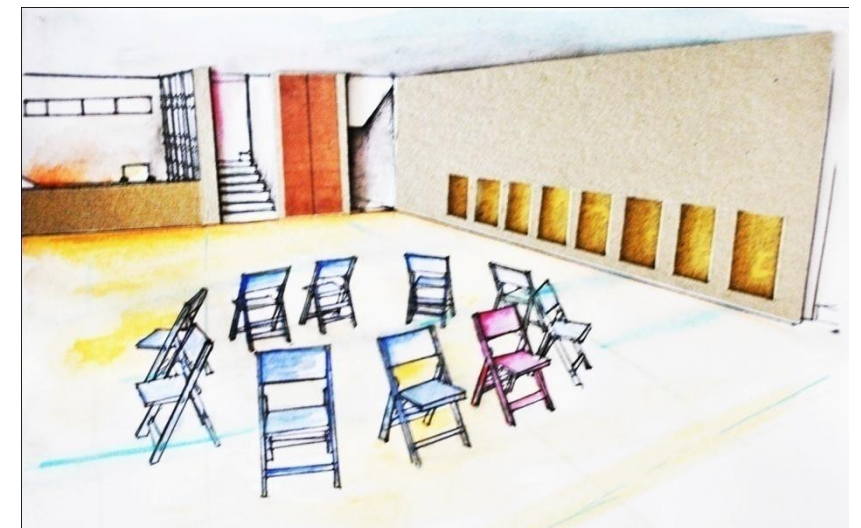
Ελένη Ε. Διδάκη
Λαμία

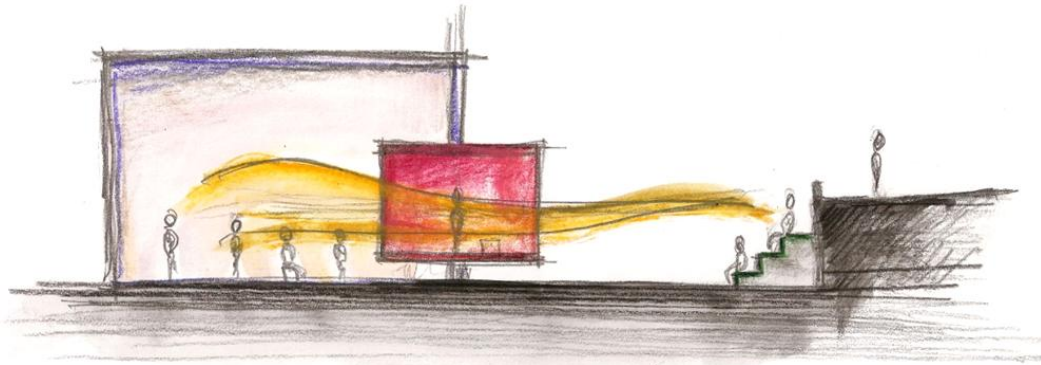
Οποιοδήποτε αντικείμενο μπορεί σε μια δεδομένη στιγμή να μετατραπεί σε παιχνίδι-αντικείμενο, ανεξάρτητα από την πρωταρχική αρχική του χρήση, η οποία έχει καθοριστεί από κοινωνικο-οικονομικούς και πολιτισμικούς παράγοντες. Τα αντικείμενα είναι ερεθίσματα, που με τη δυναμική τους σκηνική εικόνα και την αμφισημία τους λειτουργούν ως κίνητρα και ενεργοποιούν την αντίληψη και τη φαντασία των παιδιών, ώστε να τα εντάξουν στην ιστορία τους. Αλλιώς πάλι τους δίνουν εξαιρετικά φανταστικές και σουρεαλιστικές ιδιότητες.

Τροποποιήσεις του ίδιου χώρου ανάλογα με τις ανάγκες της δράσης

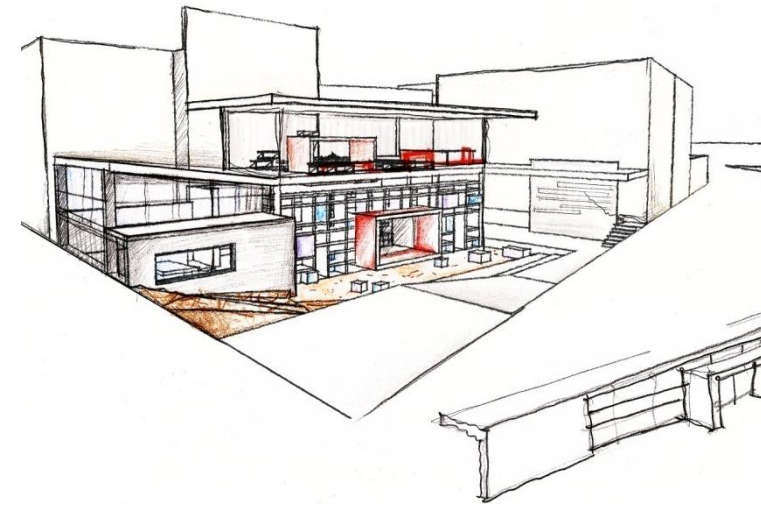

Συνθετικές αρχές - Σκηνή

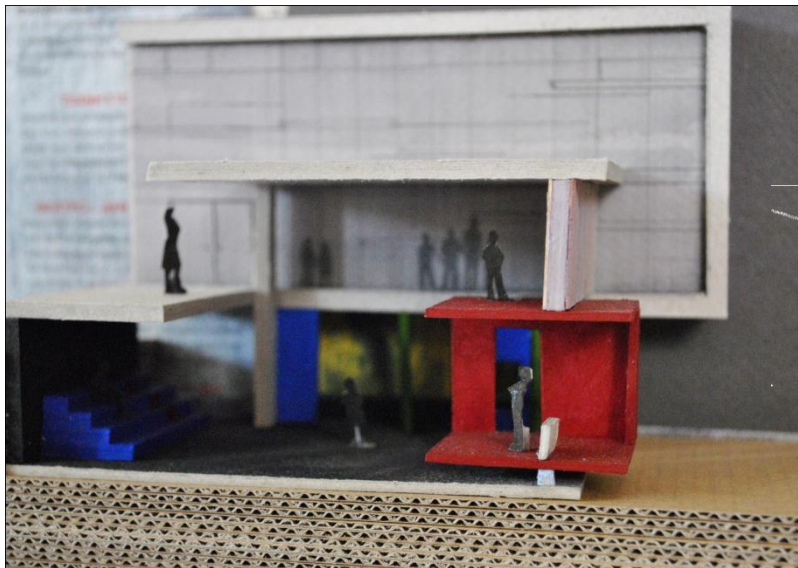
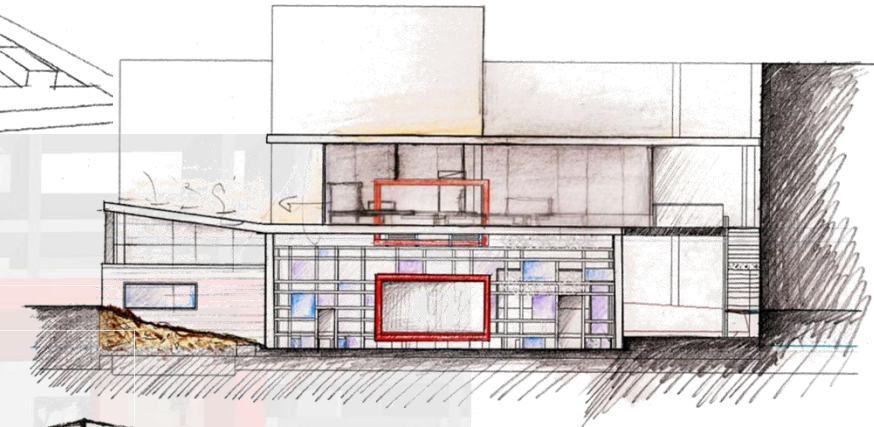
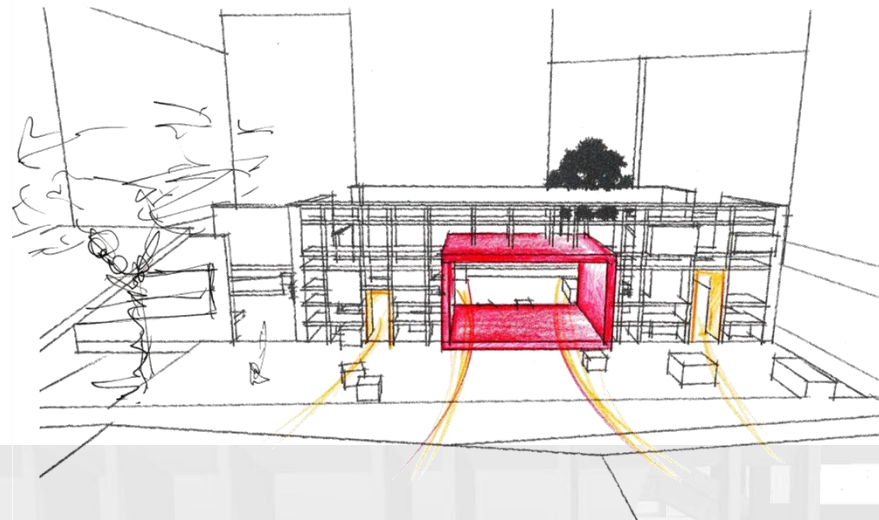
Ένωση εσωτερικού - εξωτερικού χώρου

Ένωση εσωτερικού χώρου - γειτονιά

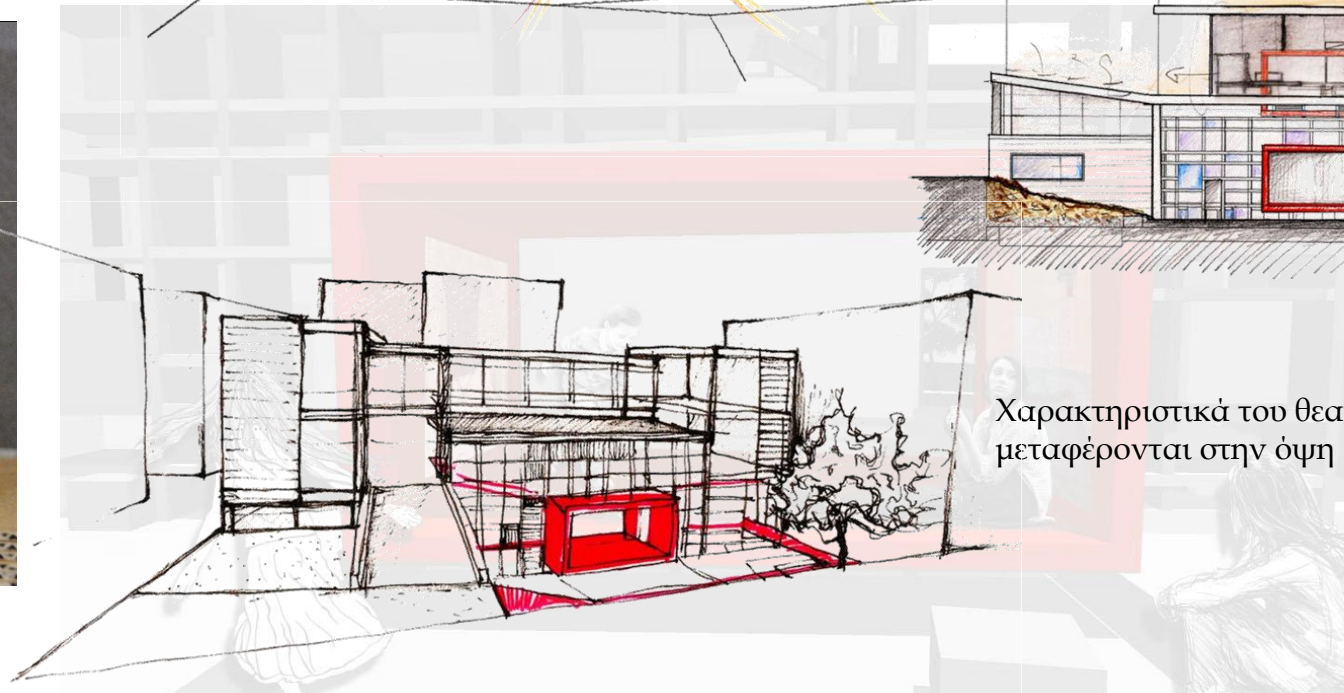

Η πρώτη εικόνα που λαμβάνει το παιδί από ένα κτήριο είναι η όψη του, γιατί δίνεται ιδιαίτερη σημασία στη διαμόρφωσή του.

Το κόκκινο κουτί στην όψη αποτελεί έναν συμβολισμό. Ο συμβολισμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε κατασκευές που προορίζονται για δραστηριότητες των παιδιών προκειμένου να ενισχυθεί η αναγνωρισιμότητα και η σαφήνεια (ιδιότητα του αντικειμένου να προκαλεί ισχυρή εντύπωση σε οποιοδήποτε παρατηρητή) του περιβάλλοντος, να οργανωθεί με ευανάγνωστο τρόπο η κίνηση του παιδιού στο χώρο ή οι επιμέρους περιοχές δραστηριοτήτων του μέσα σε αυτό.

Σκηνή - Κουτί

Χαρακτηριστικά του θεατρικού χώρου μεταφέρονται στην όψη

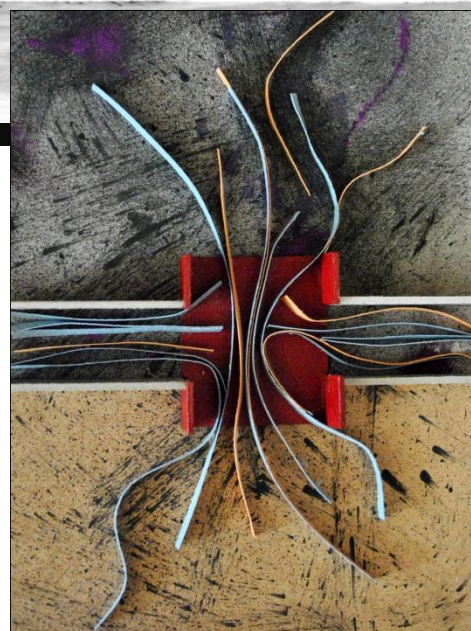
Συνθετικές αρχές - Τοίχος

Αν τα δεδομένα χώρου χαρακτηρίζονται από ευελιξία και μετατρεψιμότητα, τότε, χάρη στις δυνατότητες που παρέχει η άτυπη αναδιοργάνωση του χώρου, η παιδαγωγική λειτουργία του παιχνιδιού θα ενισχυθεί τόσο στο επίπεδο της μετάδοσης ερεθισμάτων, όσο και σε θέματα ανάπτυξης της δημιουργικότητας των παιδιών.

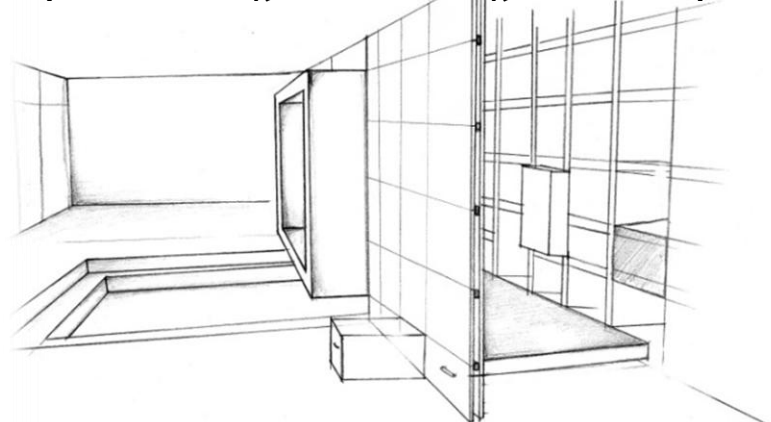
Ο τοίχος δεν θεωρείται απλά μια κατασκευή από τούβλα και κονίαμα. Έχει κάποιες λειτουργικές δυνατότητες - απομονώνει, διαχωρίζει, ρυθμίζει την επικοινωνία, είναι σημείο αναφοράς. Επιπλέον αποκτά θεατρικές ιδιότητες, λειτουργεί σαν σκηνικό.

Επίσης έχει κάποια φυσικά και αισθητικά χαρακτηριστικά: είναι ψηλός, μακρύς, με λεία ή τραχιά επιφάνεια, όμορφος, άσχημος κλπ. Όταν χρησιμοποιείται στα πλαίσια των σχέσεων ενός περιβάλλοντος αγωγής αυτά τα στοιχεία του μετατρέπονται σε κωδικοποιημένες λειτουργίες, συνδέονται με πρακτικές στο χώρο και γίνονται αντικείμενο νοητικών αντιπαραστάσεων και βιωμάτων από τα παιδιά.

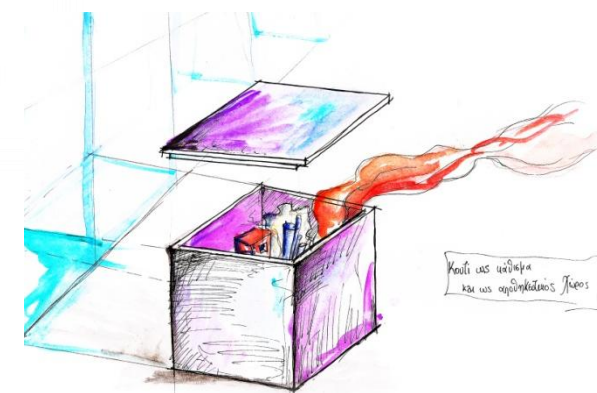
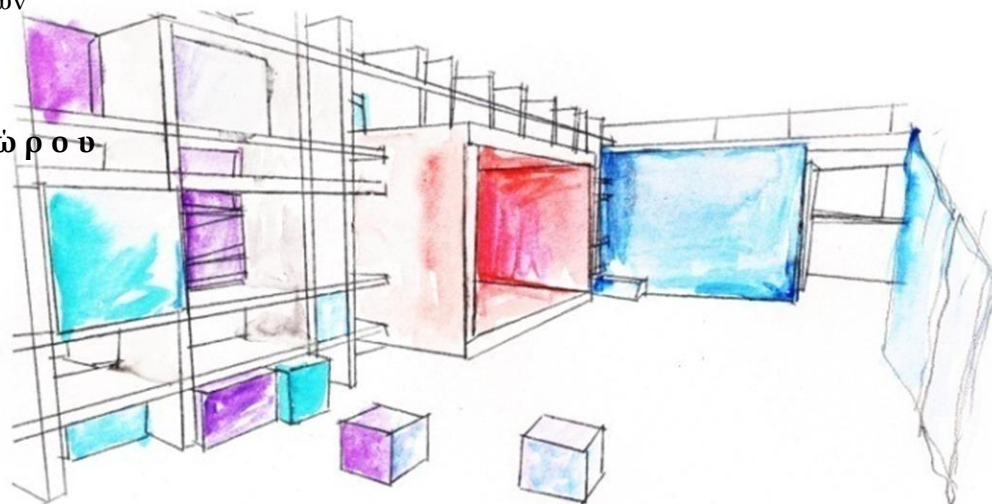
Τοίχος με διπλό ρόλο :
δομικό στοιχείο - στοιχείο θεατρικού χώρου

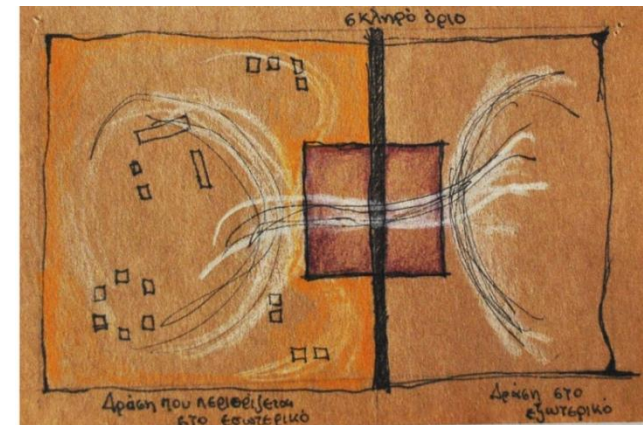
Οι κινήσεις σε σχέση με τον τοίχο, εγκάρσια - διαμήκη

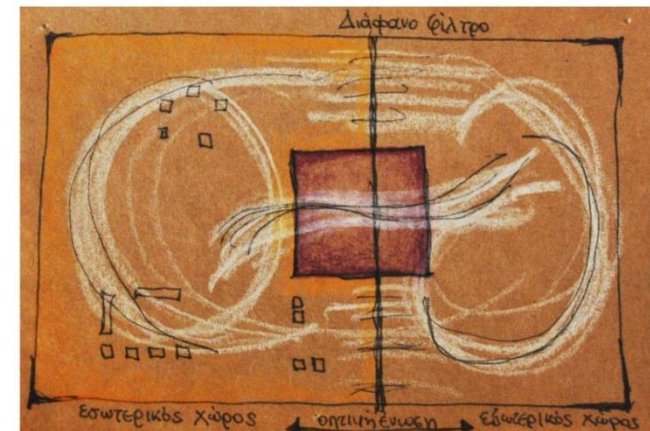
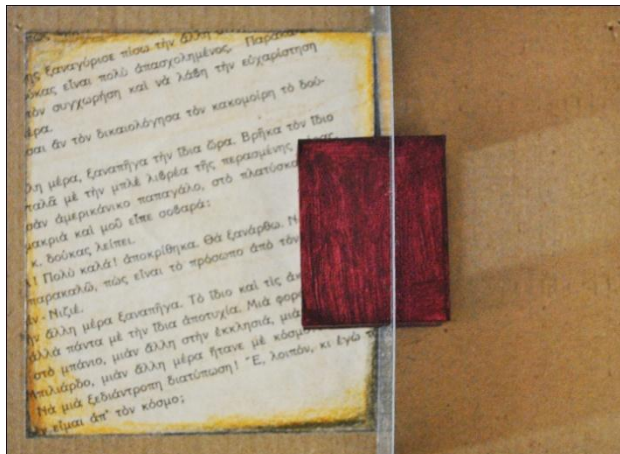
Κίνηση κατά μήκος του τοίχου - σε διάδρομο

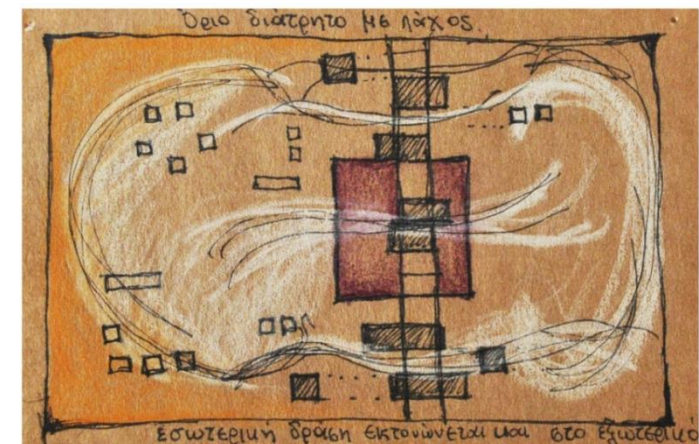
Περιπτώσεις μελέτης εξωτερικού τοίχου

Σκληρό και συμπαγές όριο

Διάφανο όριο

Διατρητό όριο, με πάχος

Αποσπώ στοιχεία από τον κορμό του τοίχου για να διαμορφώσω
κάθε φορά το χώρο ανάλογα με τις ανάγκες της θεατρικής δράσης.

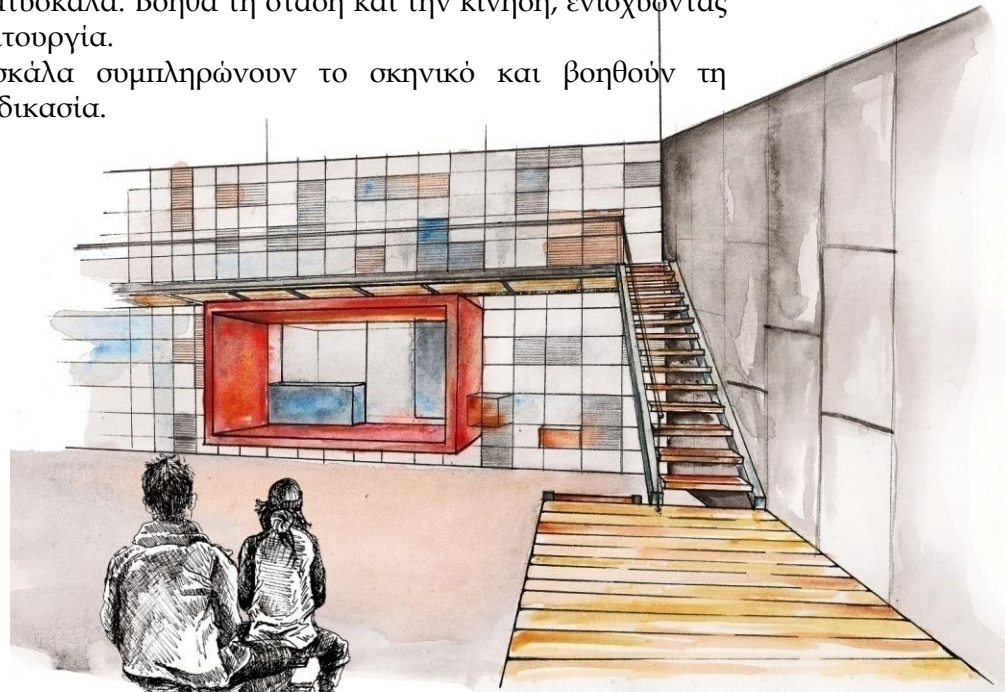
Το πατάρι

Για την πλήρη ενσωμάτωση και εκμετάλλευση του τοίχου στη θεατρική λειτουργία του κυρίως χώρου, δημιουργήθηκε το πατάρι.

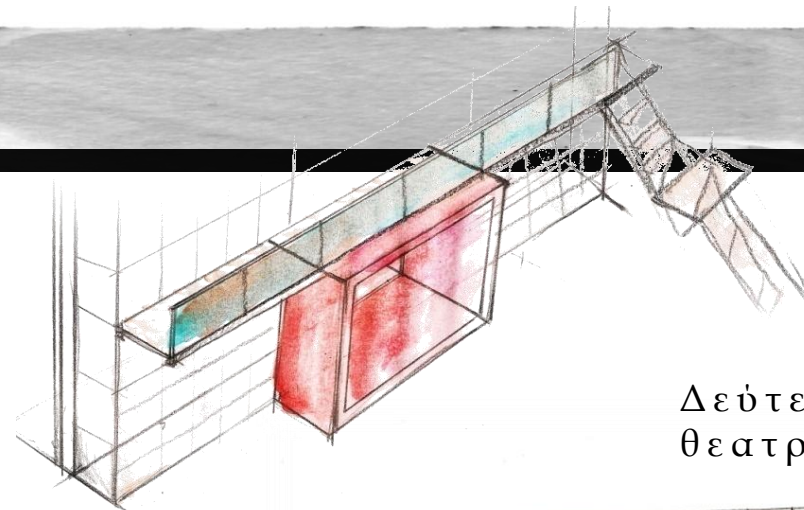
Το πατάρι αποτελείται από δύο επίπεδα που ακουμπούν στο κουτί τονίζοντας τη γραμμικότητά του.

Η πρόσβαση στο πατάρι πραγματοποιείται από μια γραμμική σκάλα με αρκετά πλατόσκαλα. Βοηθά τη στάση και την κίνηση, ενισχύοντας τη θεατρική λειτουργία.

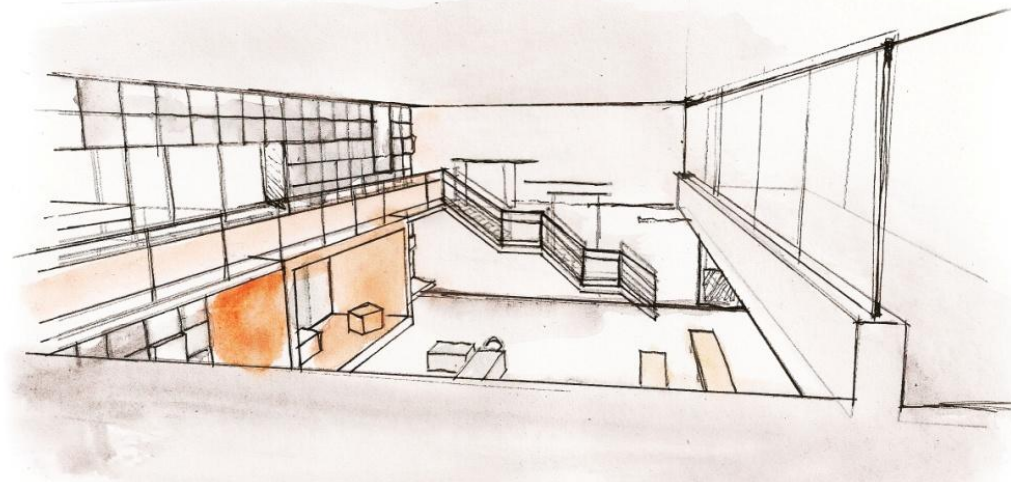
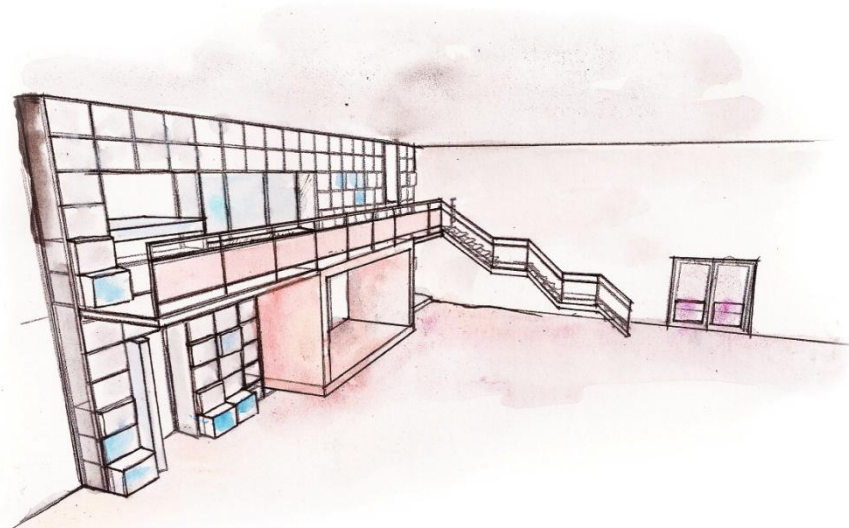
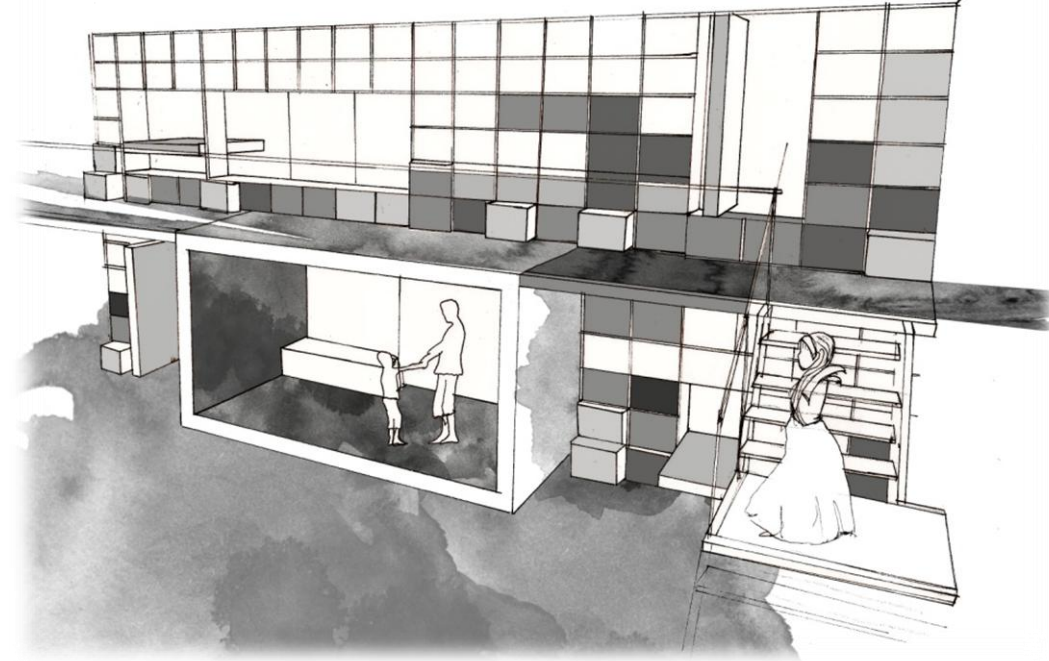
Πατάρι και σκάλα συμπληρώνουν το σκηνικό και βοηθούν τη δραματική διαδικασία.

Διάφορα επίπεδα κίνησης και στάσης

Δεύτερο επίπεδο θεατρικής δράσης

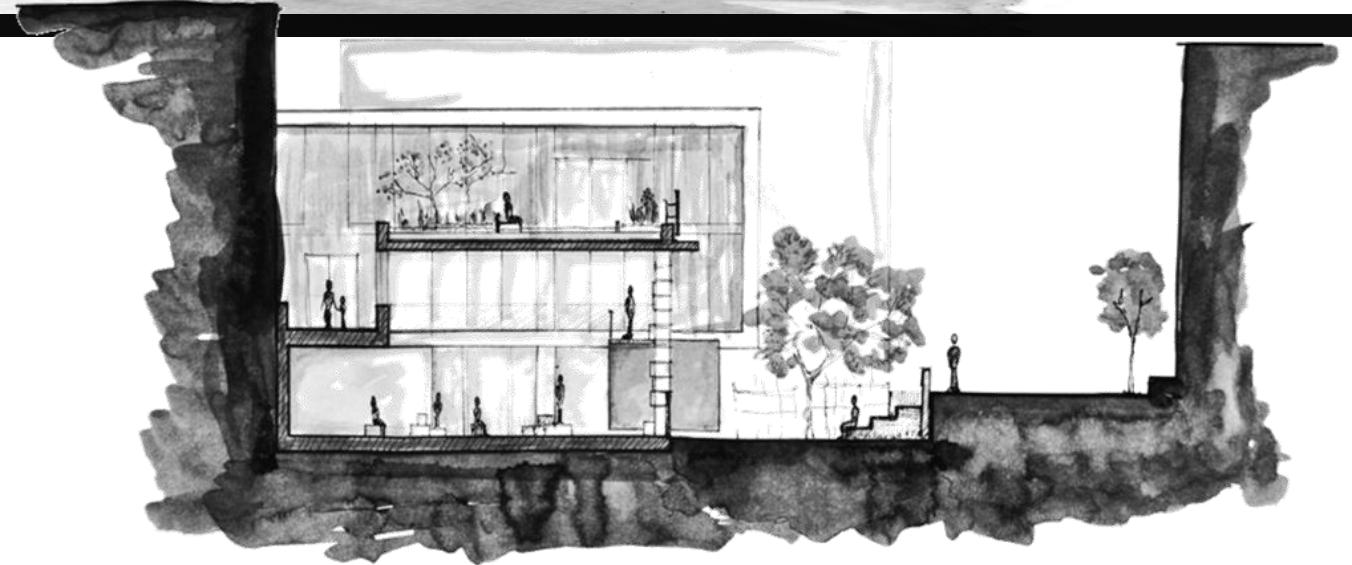
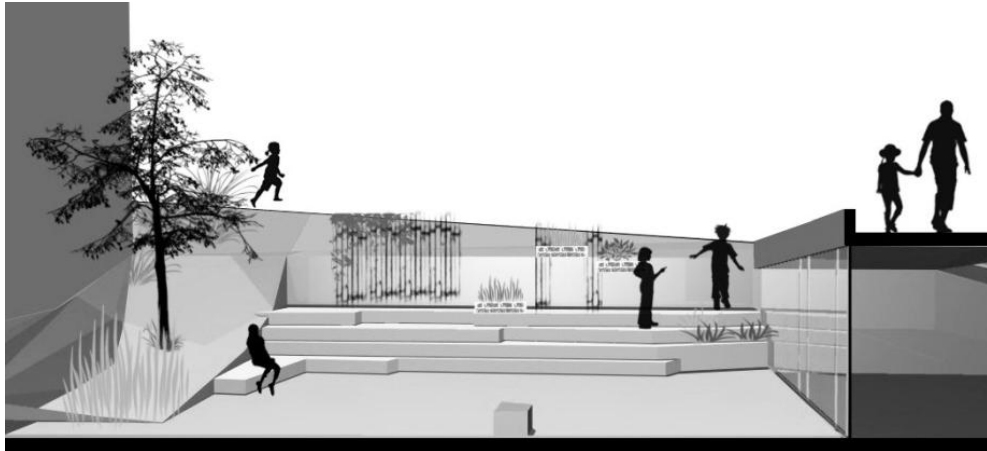

Όψη θεατρικού χώρου από την βιβλιοθήκη

Ο υπαίθριος χώρος

Εκτόνωση της εσωτερικής δράσης στο εξωτερικό

- Η διαμόρφωση των υπαίθριων χώρων και ο εφοδιασμός σε παιχνίδια, πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ολόπλευρης ανάπτυξης των παιδιών.
- Πρέπει να διαθέτει υψηλό βαθμό ασφαλείας.

Σχέση εσωτερικού χώρου - εξωτερικού

Πεζούλια δημιουργούν ένα εξωτερικό υπαίθριο θέατρο. Ο χώρος φυτών, για παρατήρηση της ζωής των φυτών. Φυτά χαμηλά (θάμνοι), αρωματικά φυτά, καλλωπιστικά, δέντρα. Δέντρα με δυνατότητες για παιχνίδι, σκαρφάλωμα, σκιά, καρπούς φαγώσιμους.

Φυτά μόνο ως διακοσμητικός χώρος πράσινου, ως πράσινο-περίφραξη ή ως πράσινο-διαχωριστικό χώρων, δεν αντανακλά την παιδαγωγική σχέση με τα φυτά που πρέπει να βιώνουν τα παιδιά, διότι έτσι μένουν απρόσωπα και περνούν απαρατήρητα.

Η περίφραξη δεν πρέπει να αποτελεί ένα απρόσωπο όριο με το εξωτ. περιβάλλον, θυμίζοντας φυλακή. Οι υψηλοί τοίχοι πρέπει να χαμηλώνουν και να συμπληρώνονται με καλαισθητά κάγκελα. Μπορούν να διακοσμηθούν με ζωγραφική.

Παιχνίδια ή άλλα υλικά, μπορούν να προστεθούν μόνιμα ή περιοδικά εμφανιζόμενα: επιδαπέδια παιχνίδια, ελαστικά αυτοκινήτων, ένας λειασμένος κορμός δέντρου, ένα παλιό ξύλινο θρανίο, ανεμόσκαλες, ταίστρες πουλιών, αθλητικός εξοπλισμός.

-Ορθογώνιοι ανοιχτοί χώροι, όπου το παιδί δεν έχει τη δυνατότητα να σκαρφαλώσει, να κρυφτεί, να απομονωθεί, να εξερευνήσει, αποτελούν φτωχό αισθητηριακό περιβάλλον. Σε επίπεδο μονότονο χώρο μπορούμε με μια τεχνητή διαμόρφωση, με τη μεταφορά χώματος, να δημιουργηθούν λόφοι, χώρος για φύτεμα, κρυψώνες, κ.λ.π. Ακόμα, κερκίδες ή χτιστά παγκάκια ή κιόσκι ή βρύση με χτιστή μεγάλη λεκάνη.

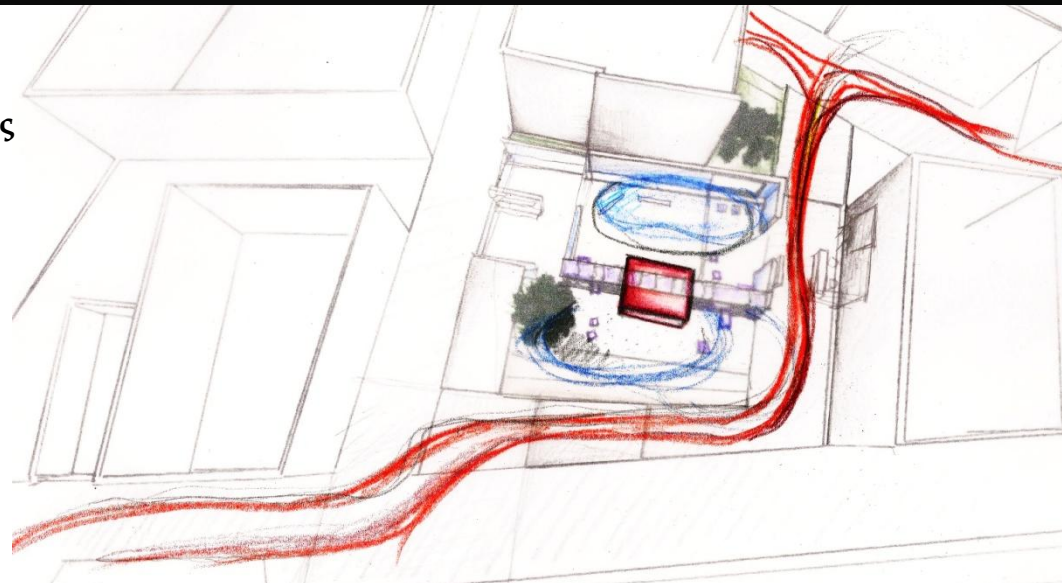

- Δράσεις που να αφορούν την γειτονιά
- Πράσινο στην κλίμακα του παιδιού

Χαρακτήρας του κτηρίου

Δημόσιο πέρασμα - Διαδρομές

Οι διαδρομές που οδηγούν στον συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων του παιδιού θα πρέπει να εξασφαλίζουν την άνετη κίνηση του με ασφαλή μέσα μεταφοράς, καθώς και την οπτική επαφή με το χώρο από ορισμένη απόσταση. Ο τρόπος εισόδου στο χώρο δεν θα πρέπει να αντιβαίνει στις αρχές λειτουργίας ενός δημόσιου χώρου, ανοικτού σε όλες τις κατηγορίες πληθυσμού.

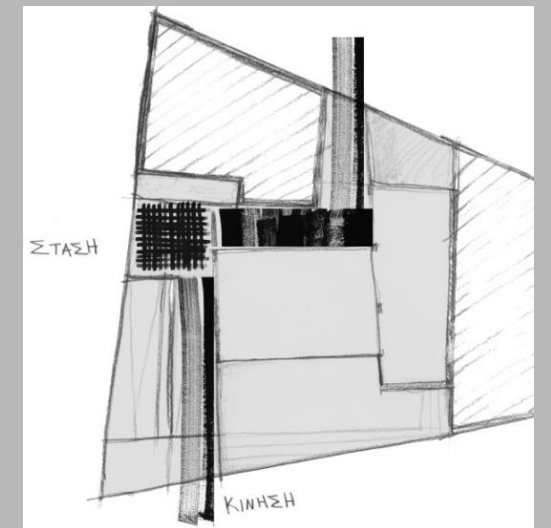
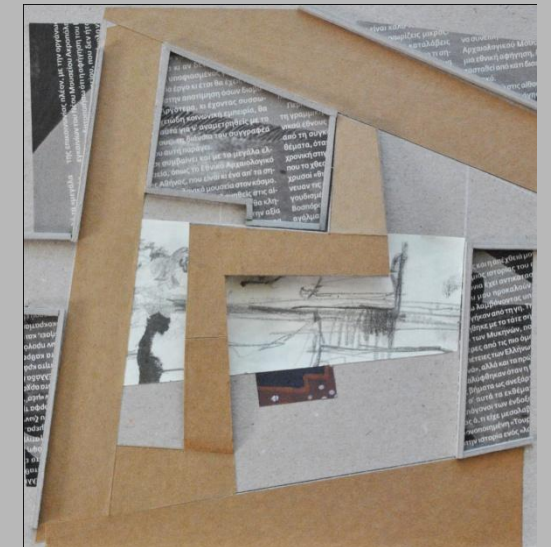
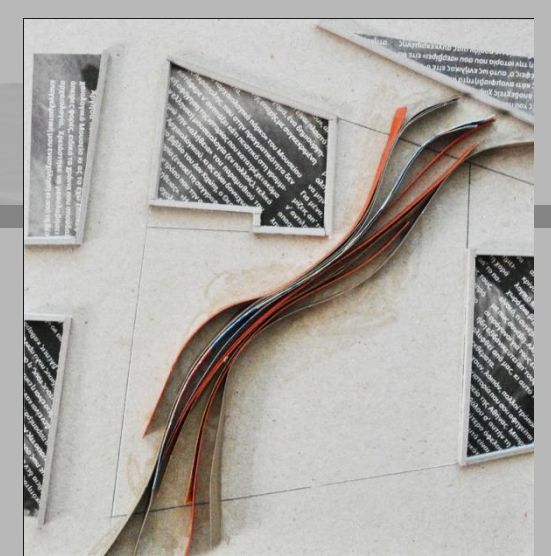
Η μετάβαση από τον υπαίθριο χώρο της πόλης στο εσωτερικό του κτηρίου.

→ Επιδίωξη το κτήριο να μπορεί να ανήκει σε ένα ευρύτερο δίκτυο διαδρομών, με στόχο την εύκολη και ασφαλή πρόσβαση σε χώρους διαμορφωμένους για δραστηριότητες των παιδιών, καθώς και σε χώρους με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις διαδικασίες ανάπτυξης και αγωγής.

Σταθμός του ηλεκτρικού - πλατεία Μερκούρη - χώρος θεατρικού παιχνιδιού - λόφος Φιλοπάππου

Το πέρασμα λειτουργεί σαν συνέχεια του ίδιου του δρόμου και της διαδρομής, δεν δημιουργεί απλά ένα επίπεδο κίνησης, αλλά ένα χώρο στάσης, πορεία παρατήρησης της θεατρικής λειτουργίας του χώρου. Οι άνθρωποι συμμετέχουν και οι ίδιοι στην θεατρική λειτουργία του κτηρίου.

Ο χώρος αφορά το παιδί και τη γειτονιά. Κτήριο ανοιχτό, φιλικό και οικείο σε όλους. Κίνηση που περνάει μέσα από τον κορμό του κτηρίου.

Η βιβλιοθήκη

Μία βιβλιοθήκη ανοιχτή σε όλη τη γειτονιά.
• Χρήση που ενισχύει το δημόσιο πέρασμα.
• Συνοδευτική λειτουργία του θεατρικού παιχνιδιού. Μέσα από ένα βιβλίο μπορεί να προκύψει θεατρική πράξη.

Οπτική επαφή του θεατρικού χώρου από την βιβλιοθήκη.

Ενδεικτικό σκίτσο για το εσωτερικό της βιβλιοθήκης.
Χαμηλές βιβλιοθήκες που δεν θα ξεπερνούν το 1,20μ .

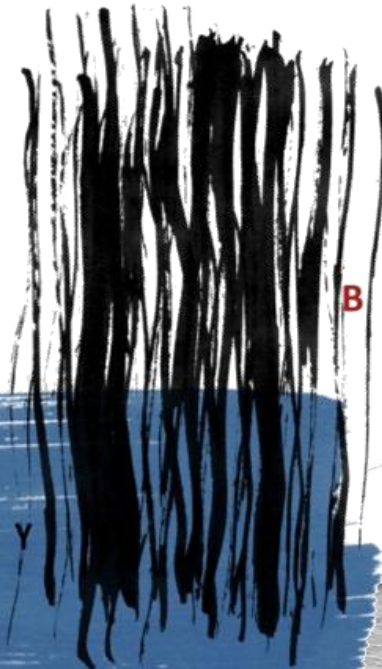
Το Κτιριολογικό πρόγραμμα

• Κεντρική αίθουσα θεατρικού παιχνιδιού	140 m ²
• Σκηνή	15 m ²
• Εργαστήρια που υποστηρίζουν την θεατρική δράση	
• Εργαστήριο κατασκευής μάσκας	30 m ²
• Εργαστήριο κατασκευής σκηνικών	50 m ²
• Υπαιθριο θέατρο	80 m ²
• Χώροι υγιεινής 2,1 m ² / WC	20 m ²
- Αγόρια 2	
- Κορίτσια 2	
- Ανάπηρος 1	4 m ²
• Βιβλιοθήκη	
- αναγνωστήριο	70 m ²
- χώρος ανάγνωσης παραμυθιού	35 m ²
Χώροι υγιεινής	6 m ²
- Αγόρια 1	
- Κορίτσια 1	
Βοηθητικοί χώροι	
• Αποθηκευτικοί χώροι	35 m ²
• Χώρος με τους μηχανολογικούς εξοπλισμούς	30 m ²

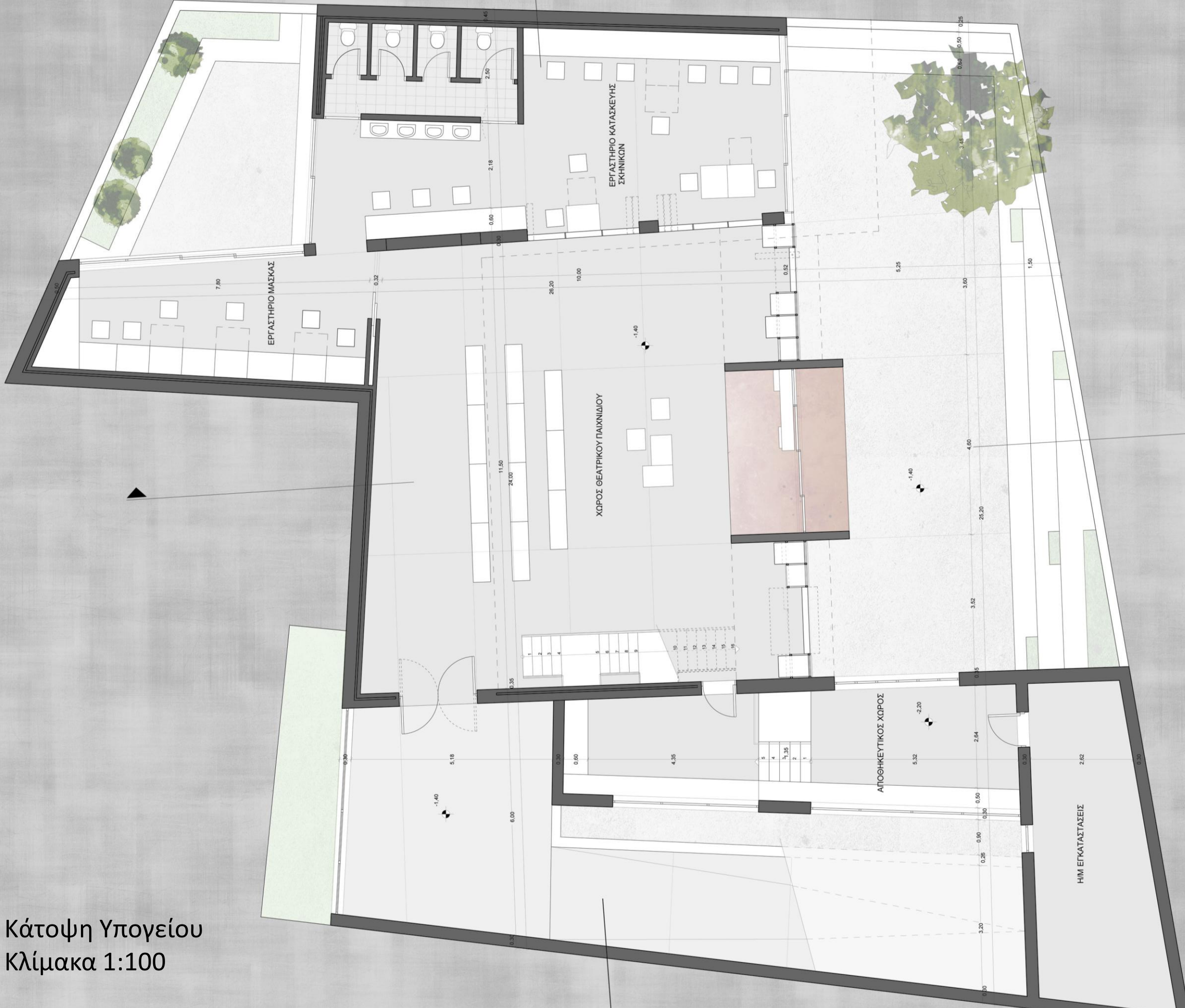
Όροι Δόμησης

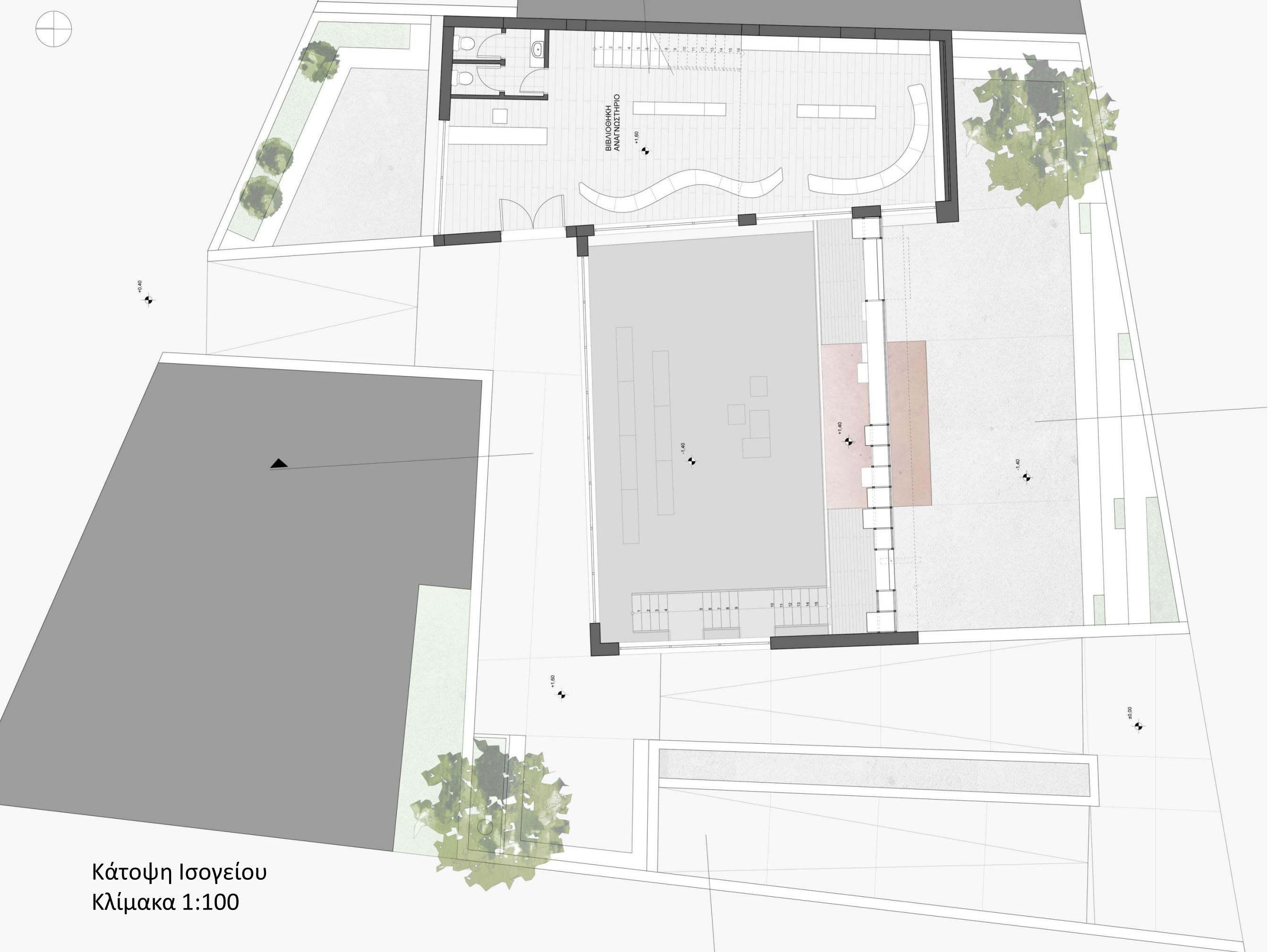
- Συντελεστής Δόμησης 2.1
- Μέγιστο ύψος 11 m
- Ποσοστό Κάλυψης 70%

ΧΩΡΟΣ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ
ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

Κάτοψη Υπογείου
Κλίμακα 1:100

Κάτοψη Ισογείου
Κλίμακα 1:100

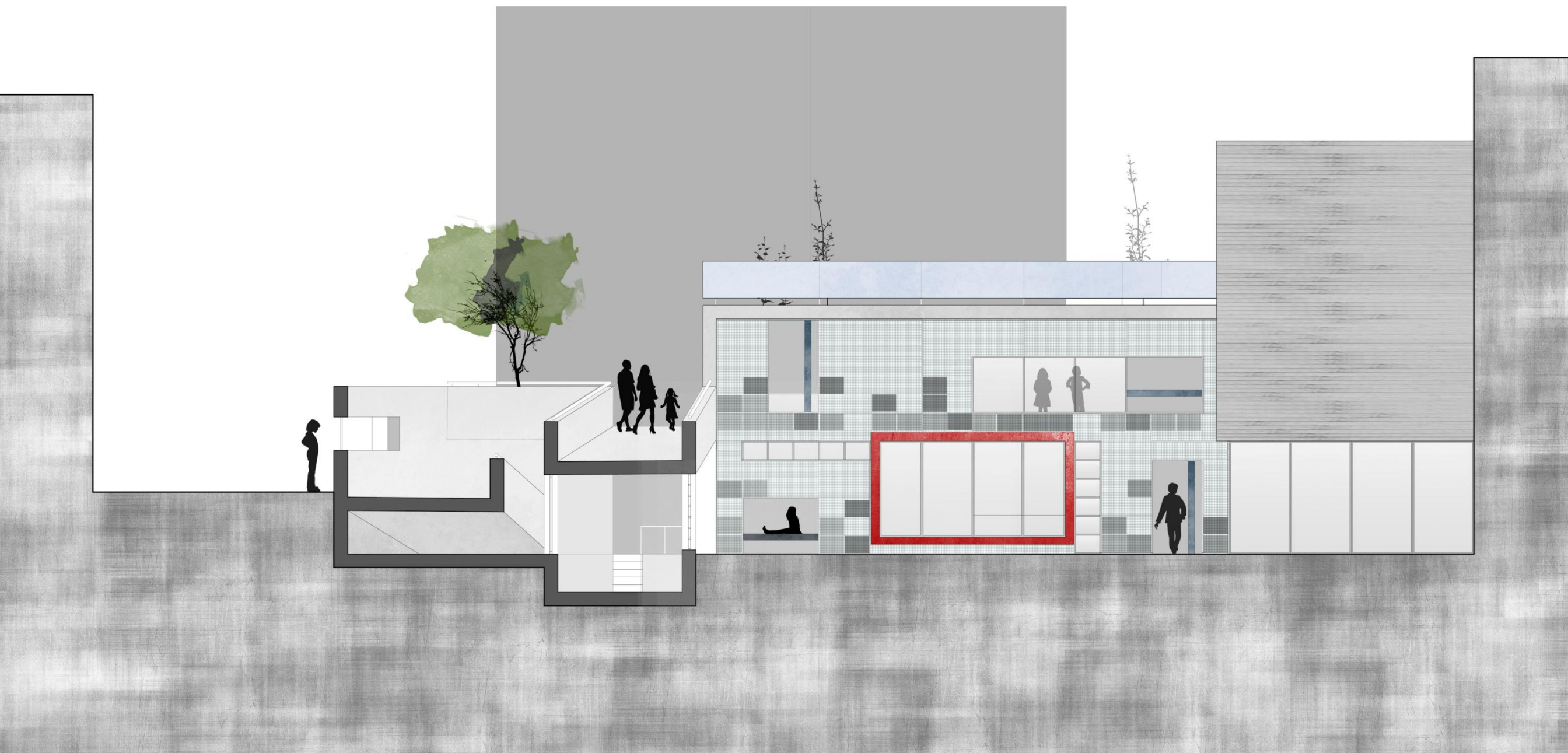
Κάτοψη Α' Ορόφου
Κλίμακα 1:100

Τομή Διαμήκης
Κλίμακα 1:100

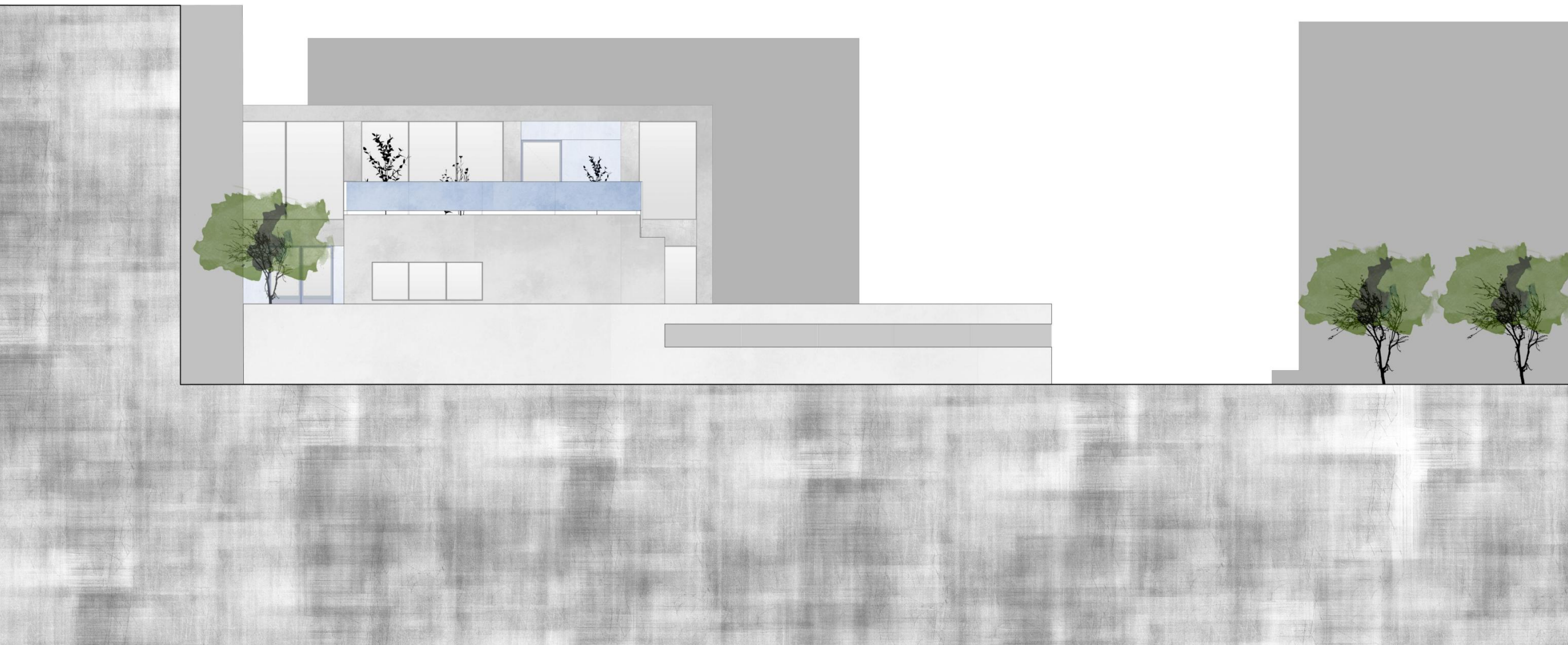
Τομή Εγκάρσια
Κλίμακα 1:100

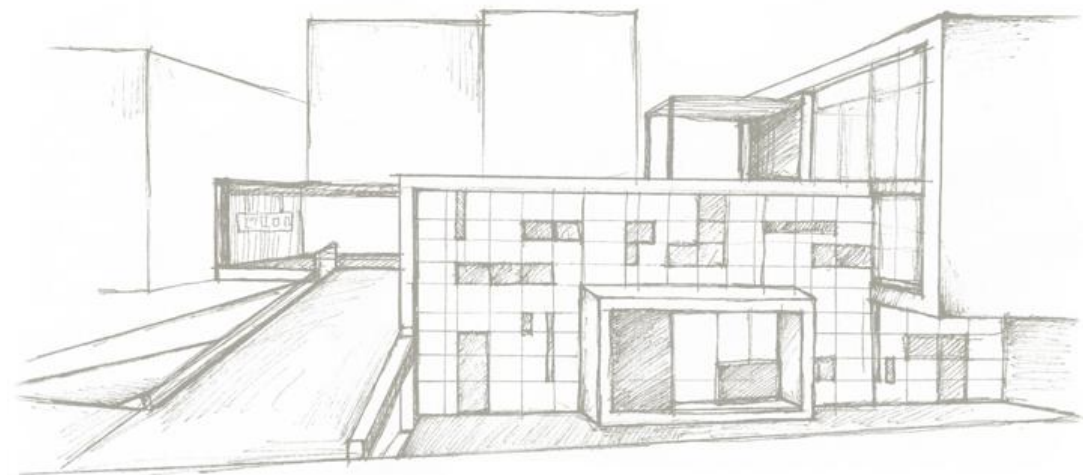
Όψη – τομή
Κλίμακα 1:100

Όψη Νότια
Κλίμακα 1:100

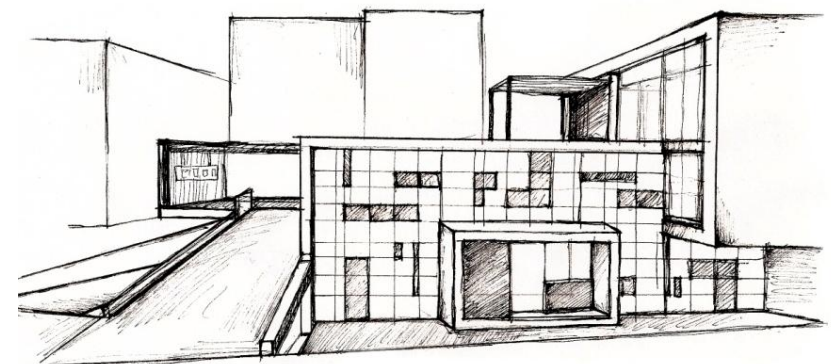
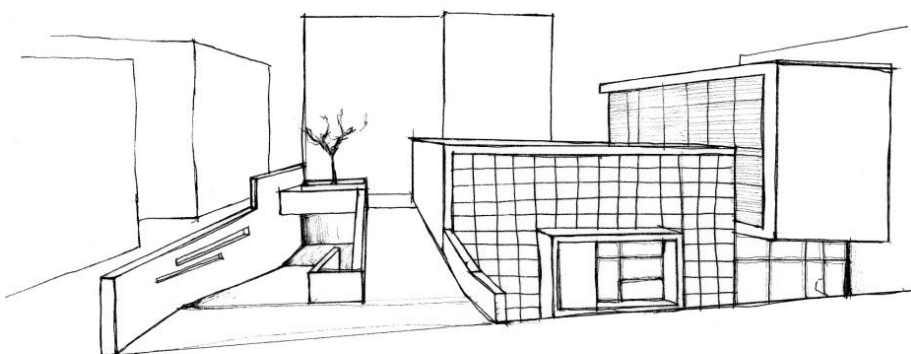
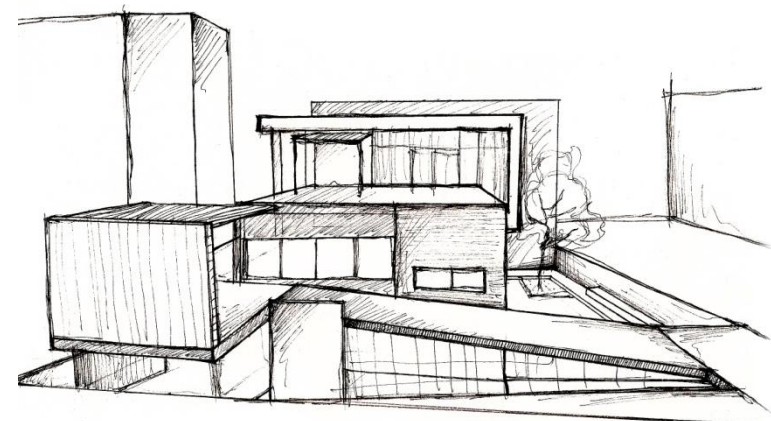
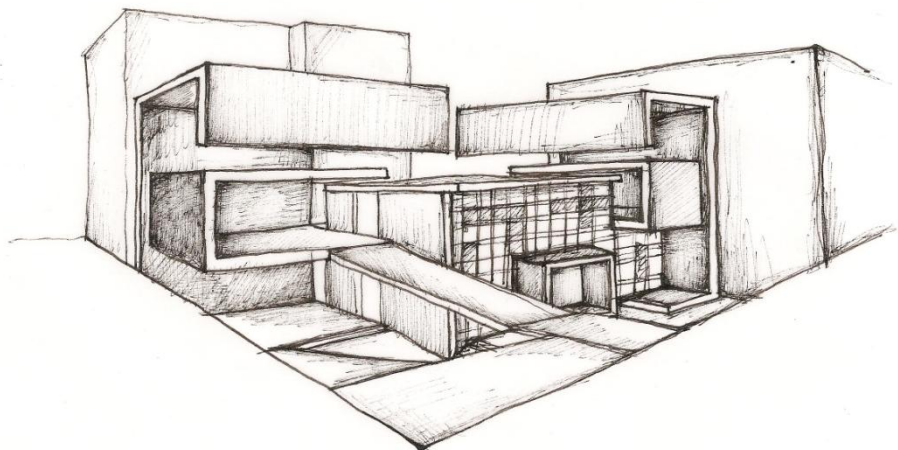
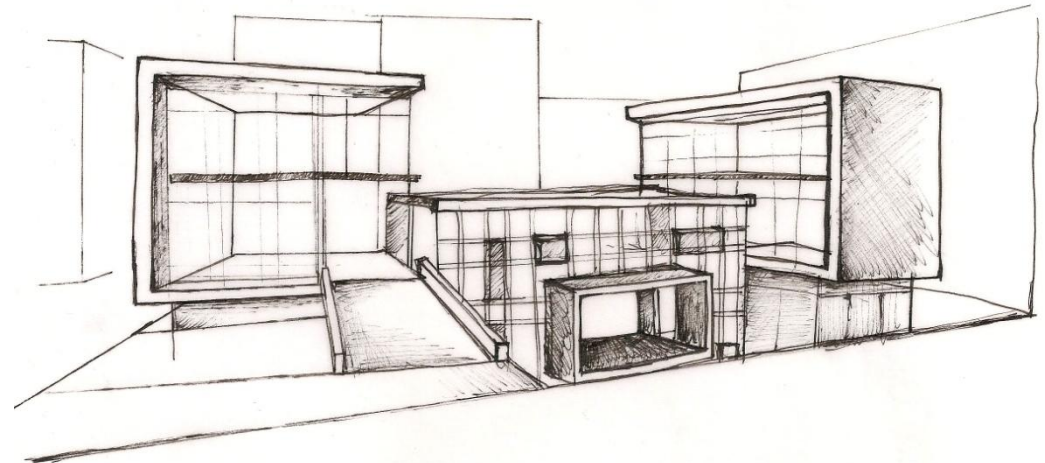
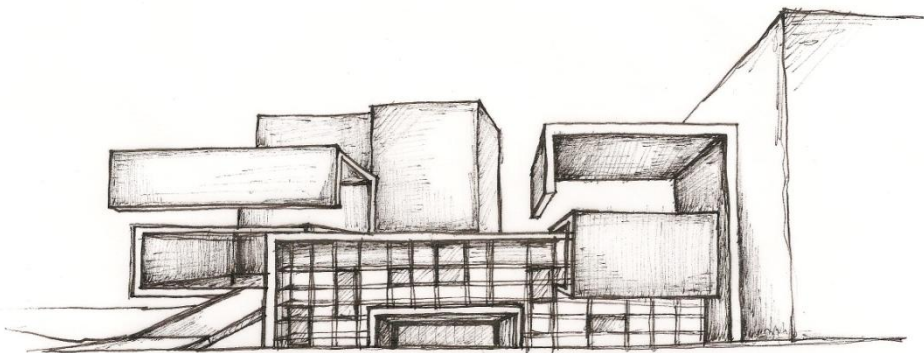

Όψη Δυτική
Κλίμακα 1:100

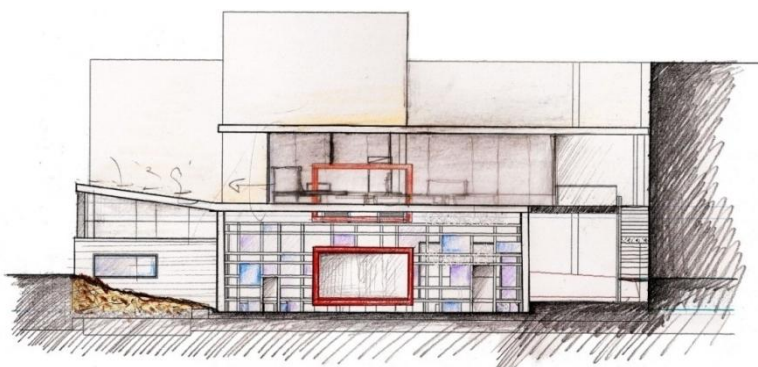
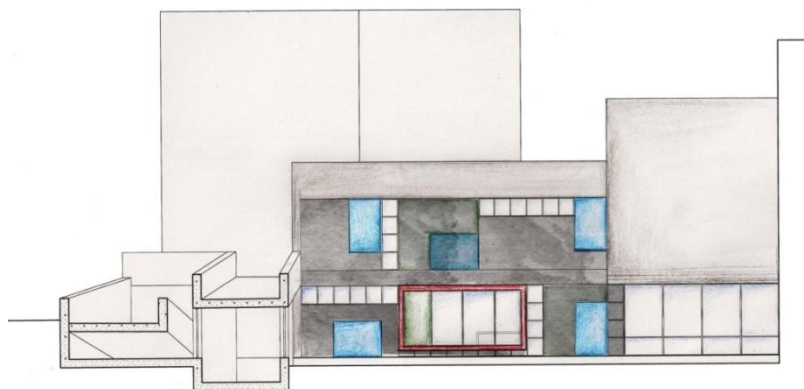
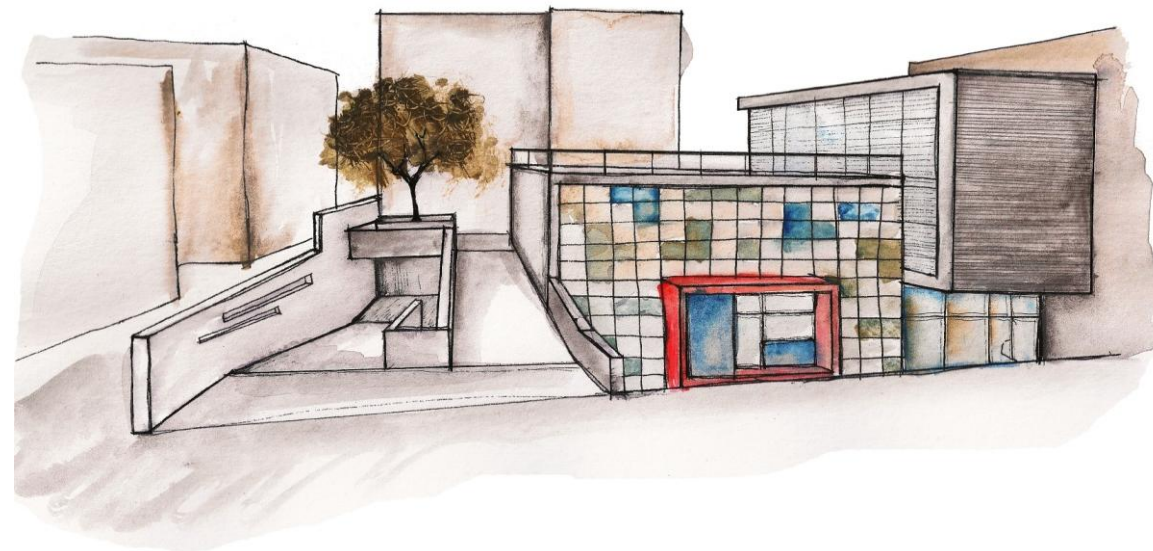
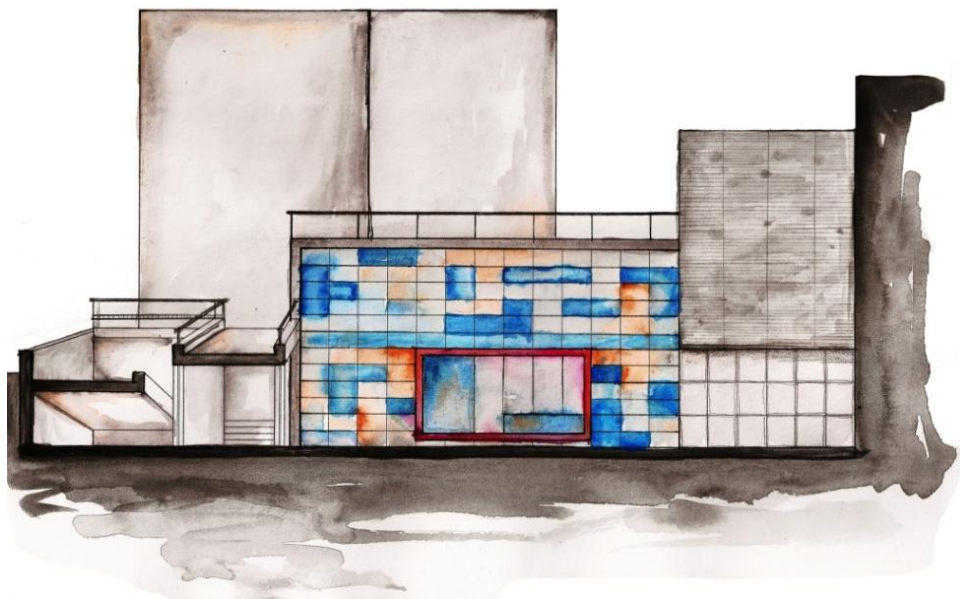

Όψη Βόρεια
Κλίμακα 1:100

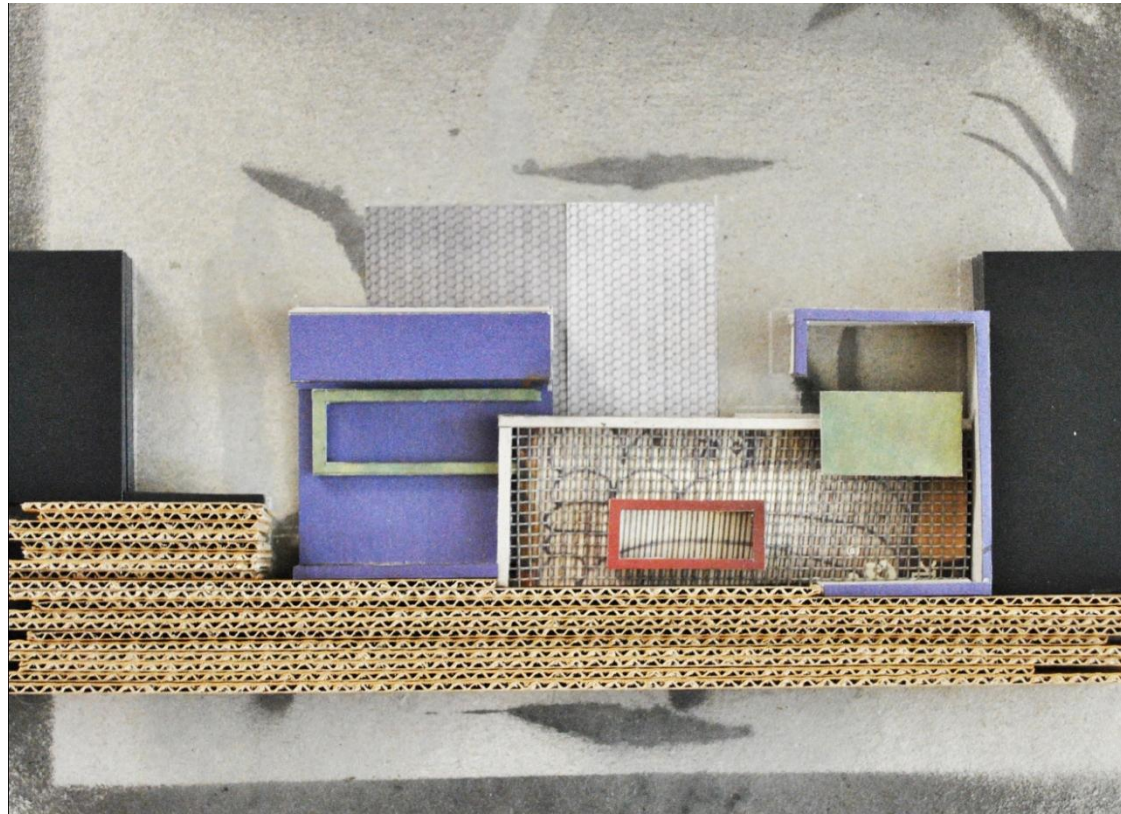
Αναδιπλώσεις

Όψεις

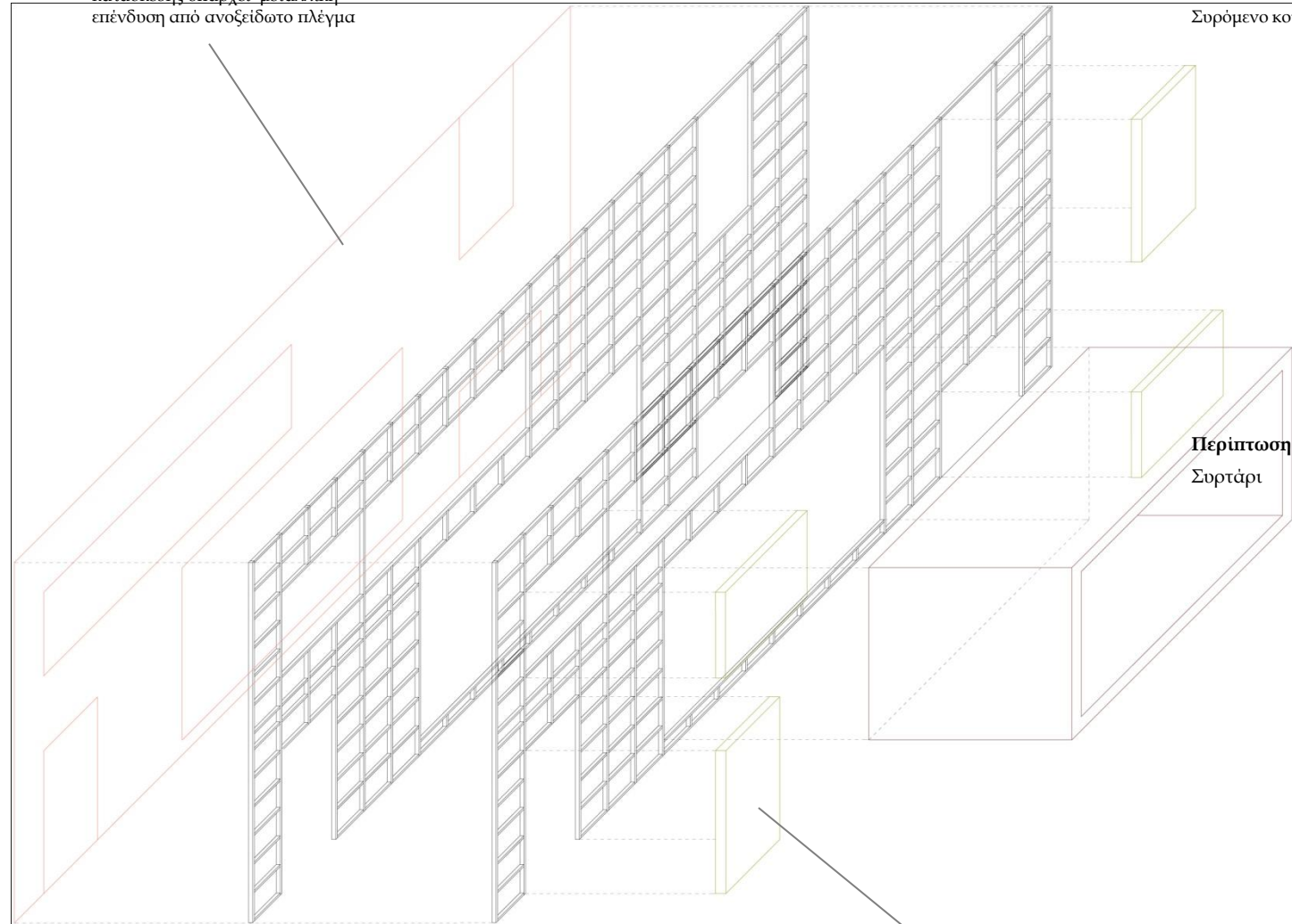

Όψεις

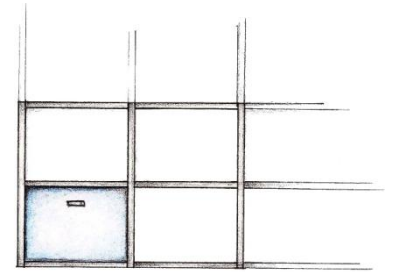
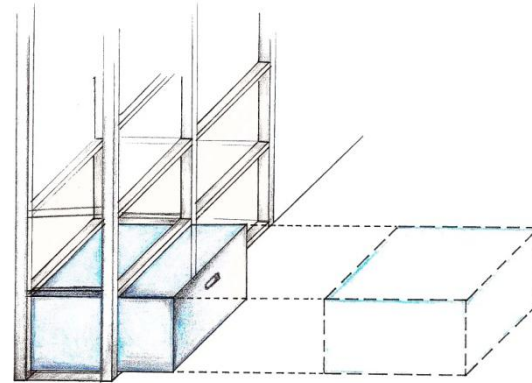

Οικοδομικές λεπτομέρειες

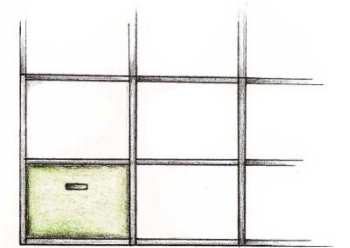
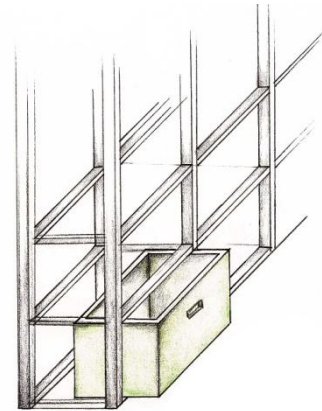
Στην εξωτερική πλευρά της κατασκευής υπάρχει μεταλλική επένδυση από ανοξείδωτο πλέγμα

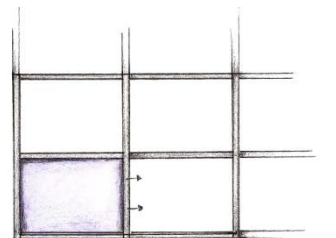
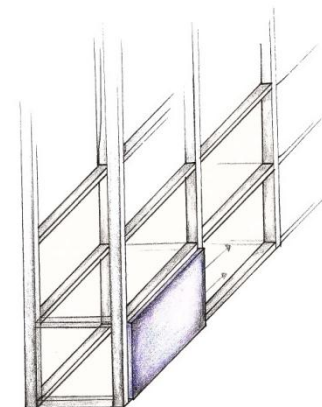
Περίπτωση 1
Συρόμενο κουτί

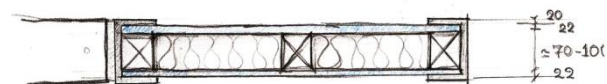
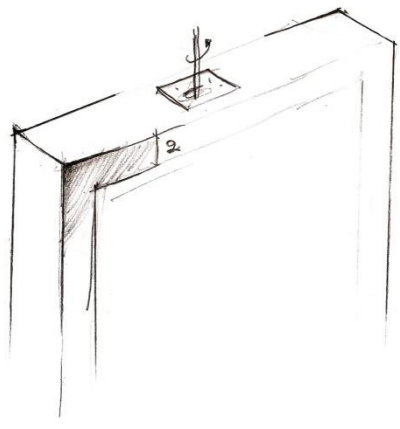
Περίπτωση 2
Συρτάρι

Περίπτωση 3
Συρόμενη επιφάνεια

Εξωτερικός μεταλλικός σκελετός

Υλικά

Επιλογή υλικών

- Προτίμηση υλικών φιλικών προς τον άνθρωπο και το περιβάλλον
- Επιλογή υλικών και χρωμάτων ανθεκτικών στο χρόνο με απλή συντήρηση

τοιχοί εξωτερικοί :εμφανές σκυρόδεμα

τοιχοί εσωτερικοί : επιχρισμένοι με χρώματα

κουτί: χυτό σκυρόδεμα αναμεμιγμένο με υλικά που οξειδώνονται

όψη : ανοξειδωτο πλέγμα

περιστρεφόμενες επιφάνειες : κόντρα πλακέ

δάπεδο θεατρικού χώρου : χυτό διακοσμητικό σκυρόδεμα με ψηφίδες

δάπεδο βιβλιοθήκης : ξύλινες τάβλες

εξωτερικός χώρος : πατημένο χώμα

Φύτευση

Η σημασία της σχέσης του παιδιού με τη φύση έχει αποδειχθεί από πληθώρα ερευνών. Ο πραγματικός βιωμένος χώρος παιχνιδιού με έντονη την παρουσία των φυσικών στοιχείων, καθώς και η άμεση επαφή του παιδιού με τα ακατέργαστα υλικά της φύσης (χώμα, άμμο, νερό, ξύλο, πέτρα κ.λπ.) κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού του, συμβάλλουν στη φυσιολογική ανάπτυξή του, σωματική, νοητική και συναισθηματική.

Επιλογή φυτών που ευδοκιμούν στην περιοχή

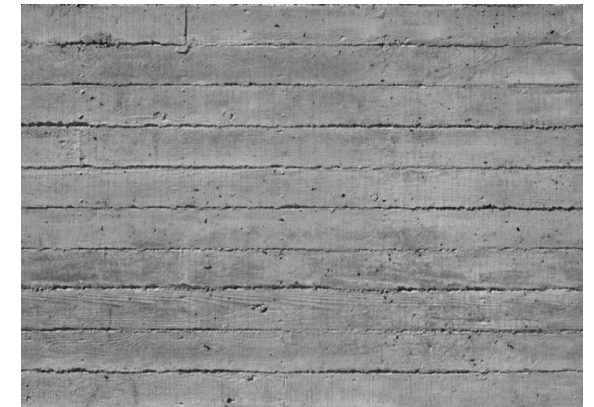
όπως ελιές, χρυσελιές, χαρουπιές, δάφνες, μηδικές, πικροδάφνες, ακάνθες, μυρτιές, δενδρολίβανο, που συναντά κανείς και στο γεωτονικό λόφο του Φιλοπάππου.

Φυτά που εναρμονίζονται με το φυσικό τοπίο - Φυσική συνέχεια του Φιλοπάππου

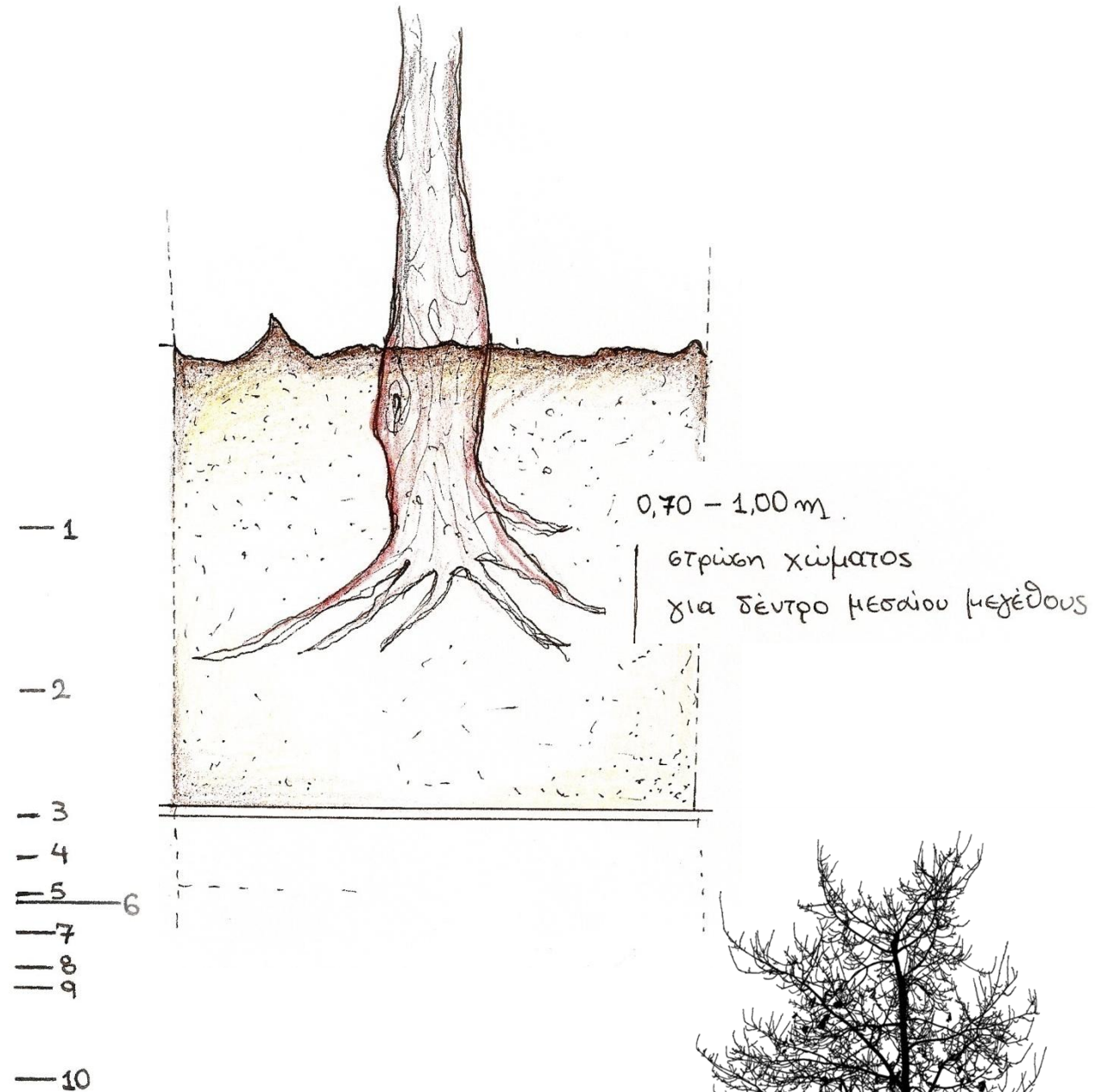
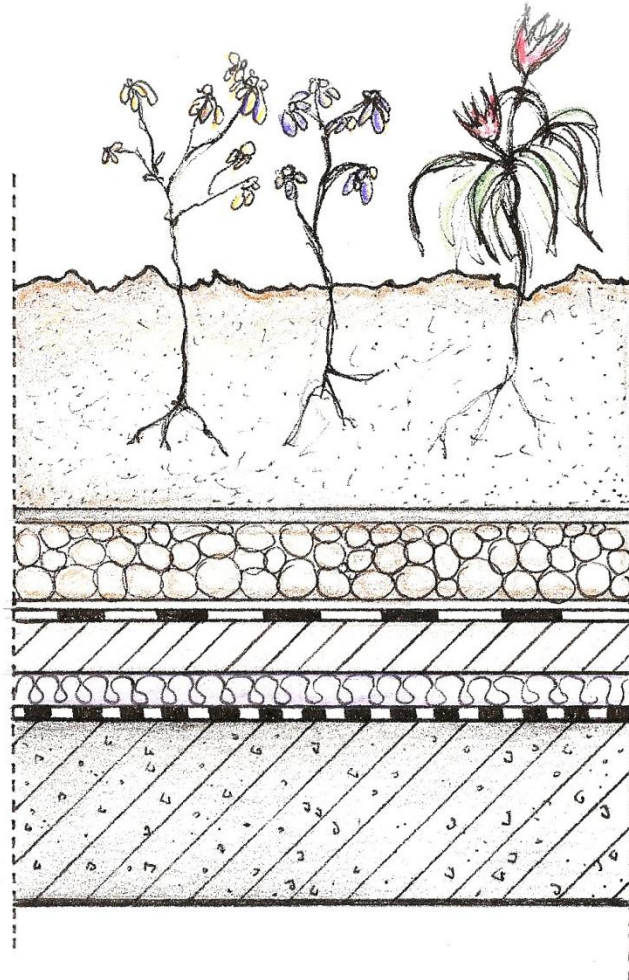

Η μέτρια κλίμακα δέντρων συνδέει αρμονικά τα ψηλά κτήρια με τον άνθρωπο που τα χρησιμοποιεί.

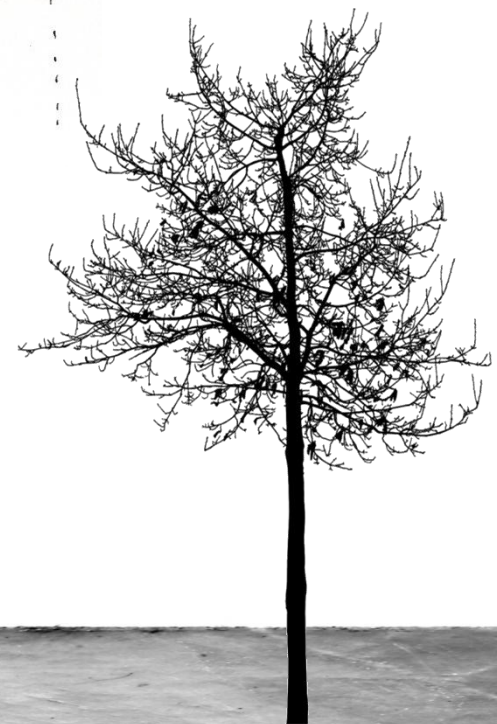

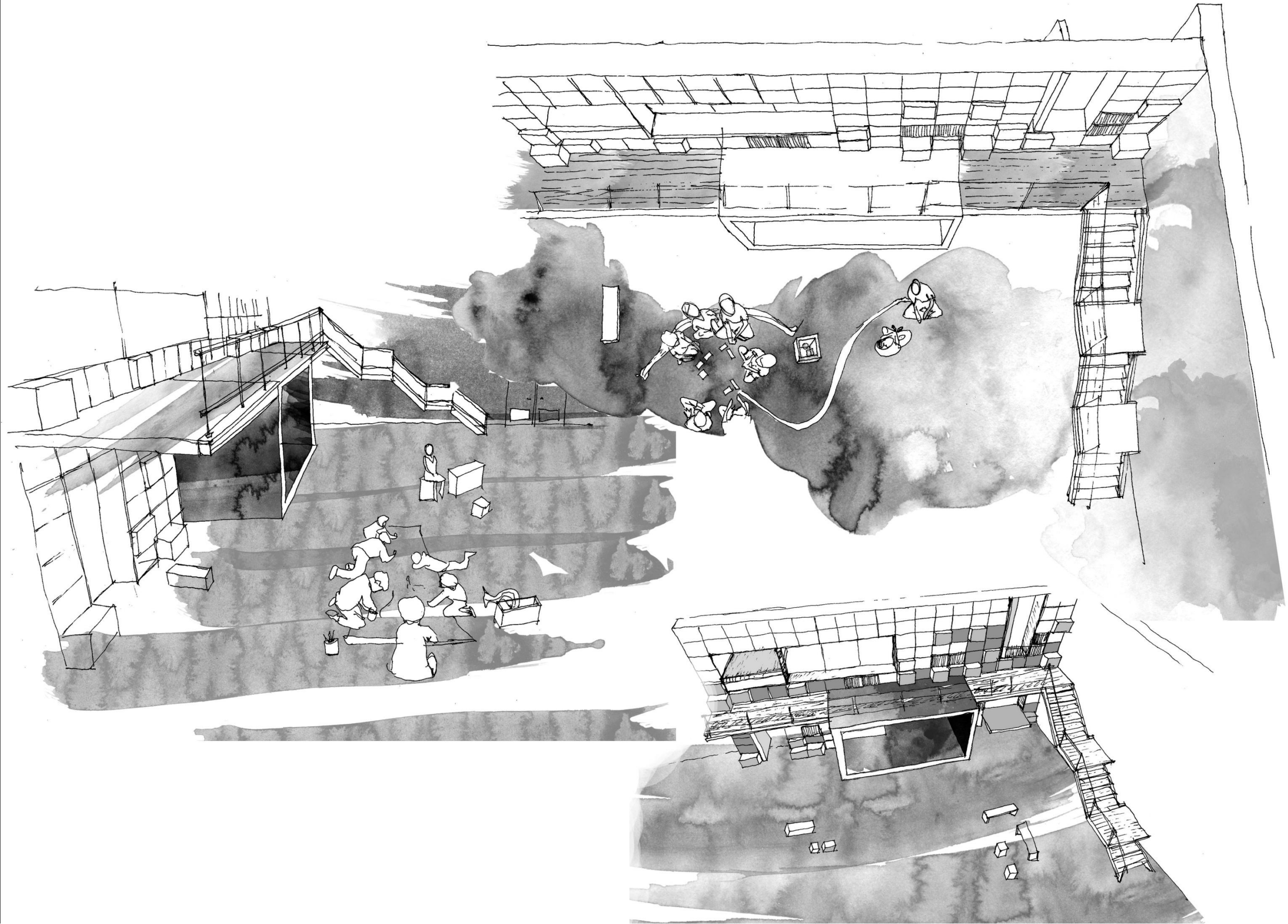
Λεπτομέρεια φυτεμένου δώματος

1. Φυτά
2. Στρώση χώματος φύτευσης
3. Διαχωριστικό φίλτρο συγκράτησης χώματος
4. Αποστραγγιστική στρώση
5. Μembrάνη προστασίας από τη διείσδυση των ριζών
6. Στεφανοποιητική στρώση
7. Γαμπιλοκυρόδεμα
8. Θερμομονωτική στρώση
9. Φράγμα υδρατμών
10. Φέρουσα πλάκα σπλιβμένου σκυροδέματος

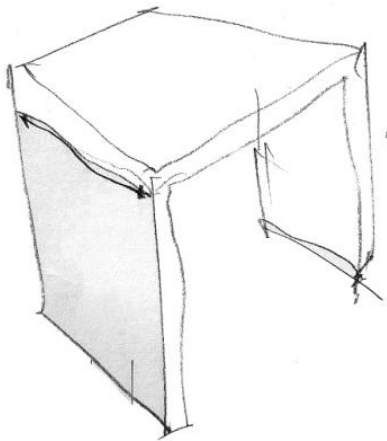
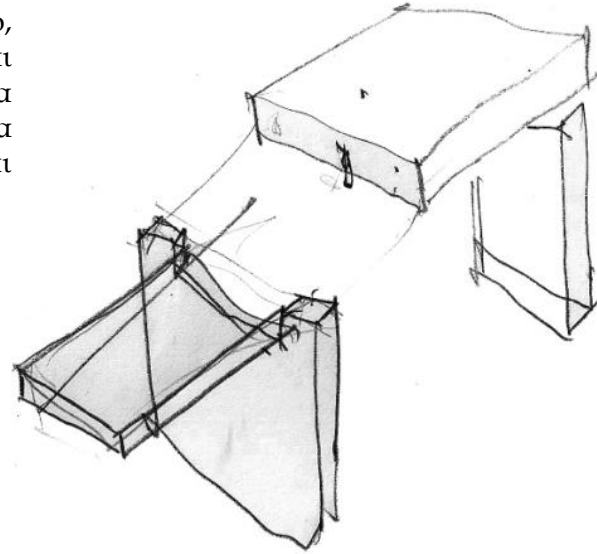
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:10

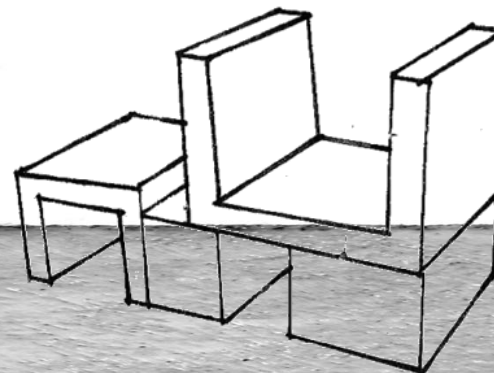
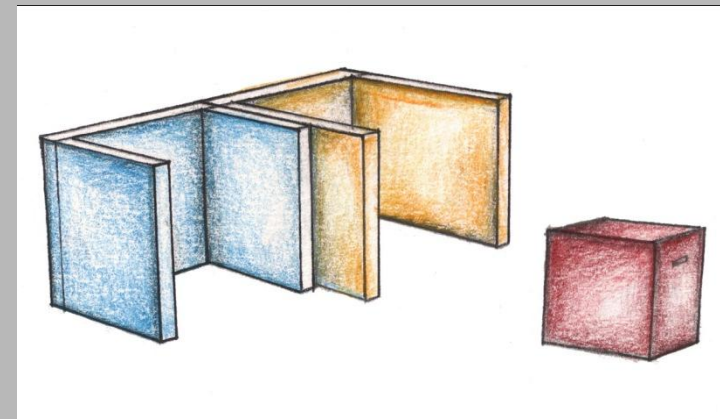
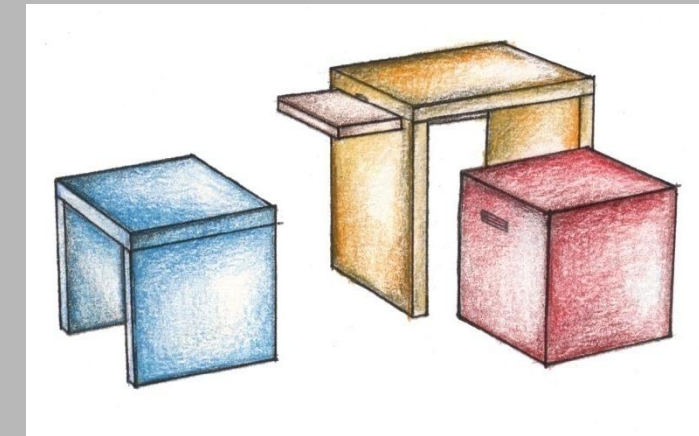
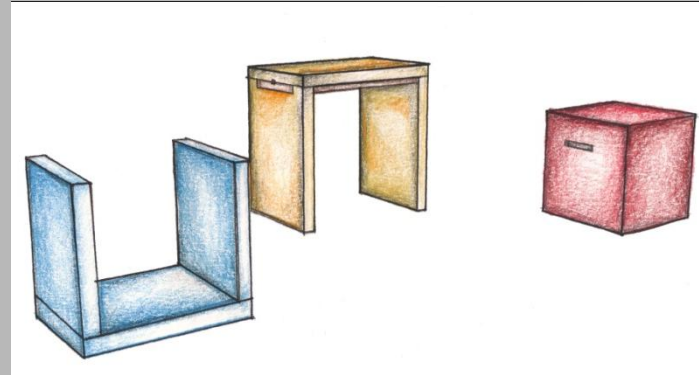
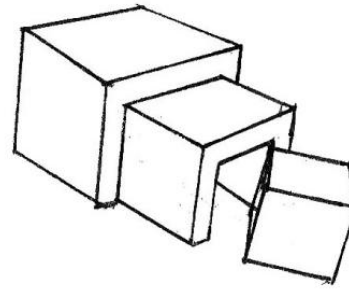
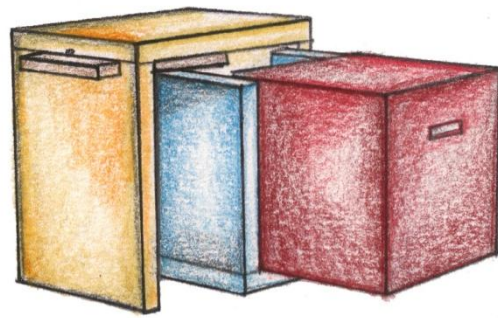
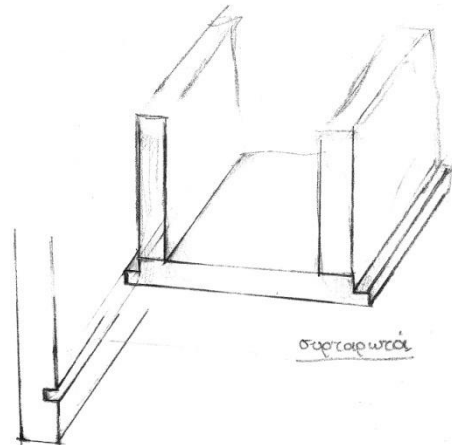
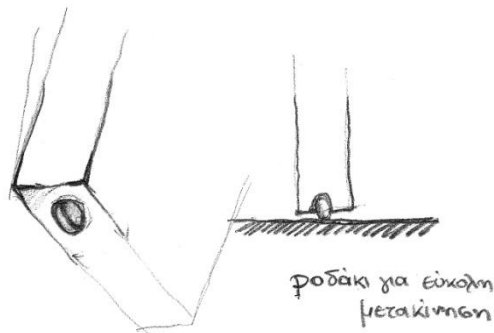
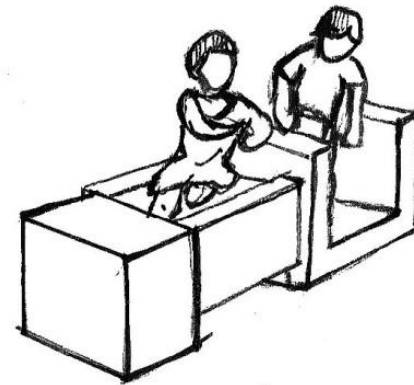
Έπιπλο

Καθώς τα παιδιά κινούνται - στέκονται - κάθονται - σηκώνονται στο χώρο, ολοκληρώνοντας σειρά δράσεων και αντιδράσεων, τα αντικείμενα προσφέρουν τα σταθερά σημεία αναφοράς που οργανώνουν και εμπλουτίζουν αυτές τις δράσεις.

Μοριοβαλίδα

Η κλίμακα, τα υλικά, οι μορφές, τα χρώματα και οι θέσεις των διαφόρων αντικειμένων συσχετίζονται μεταξύ τους και με τον ευρύτερο χαρακτήρα του χώρου.

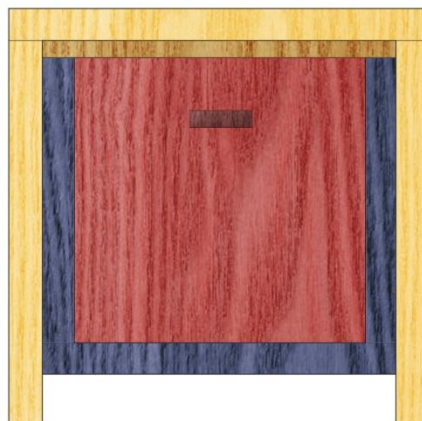

65

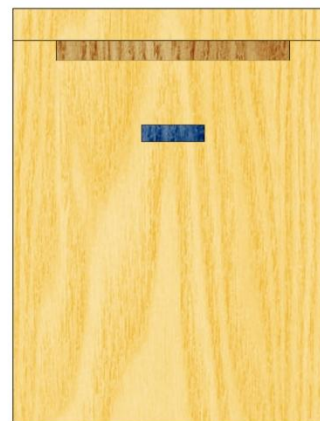
50

50
0,8

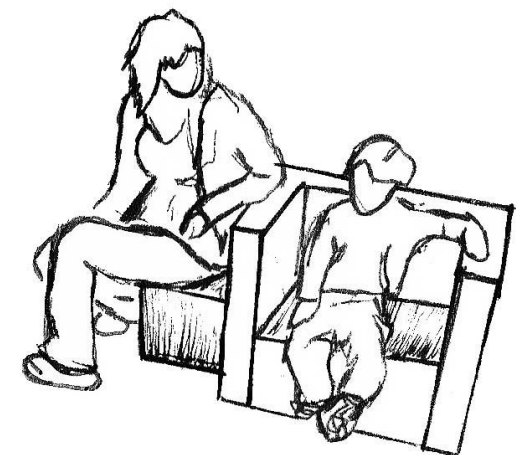
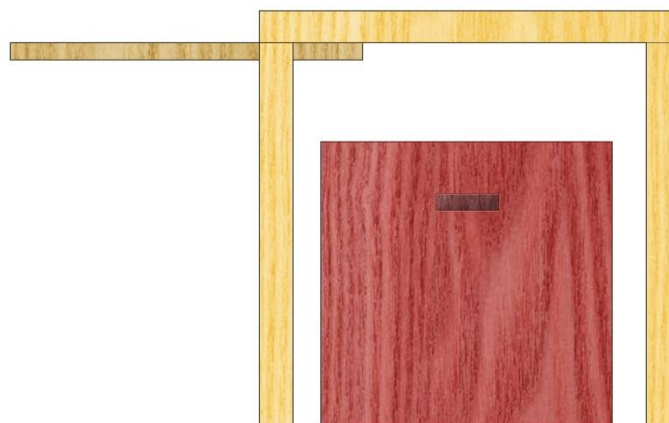
45

0,5
60

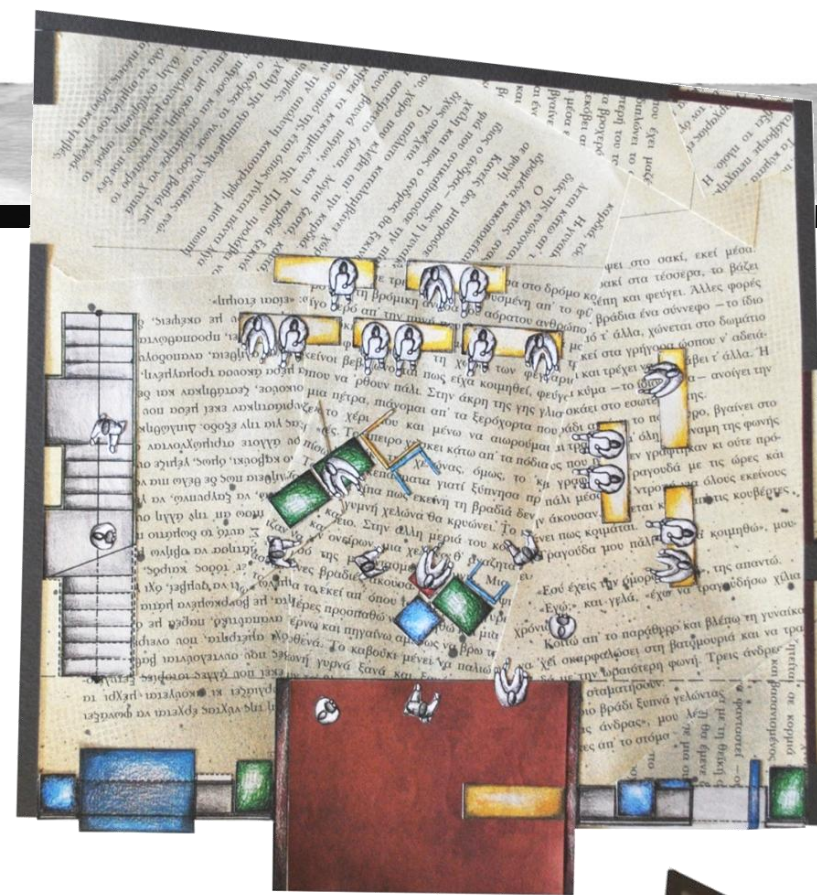
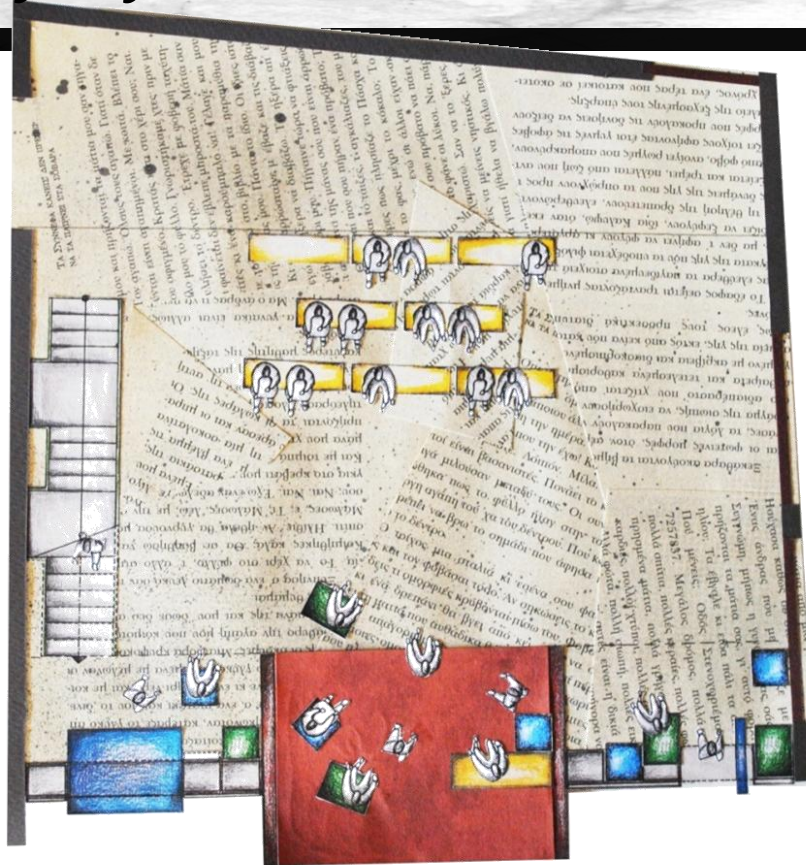
65

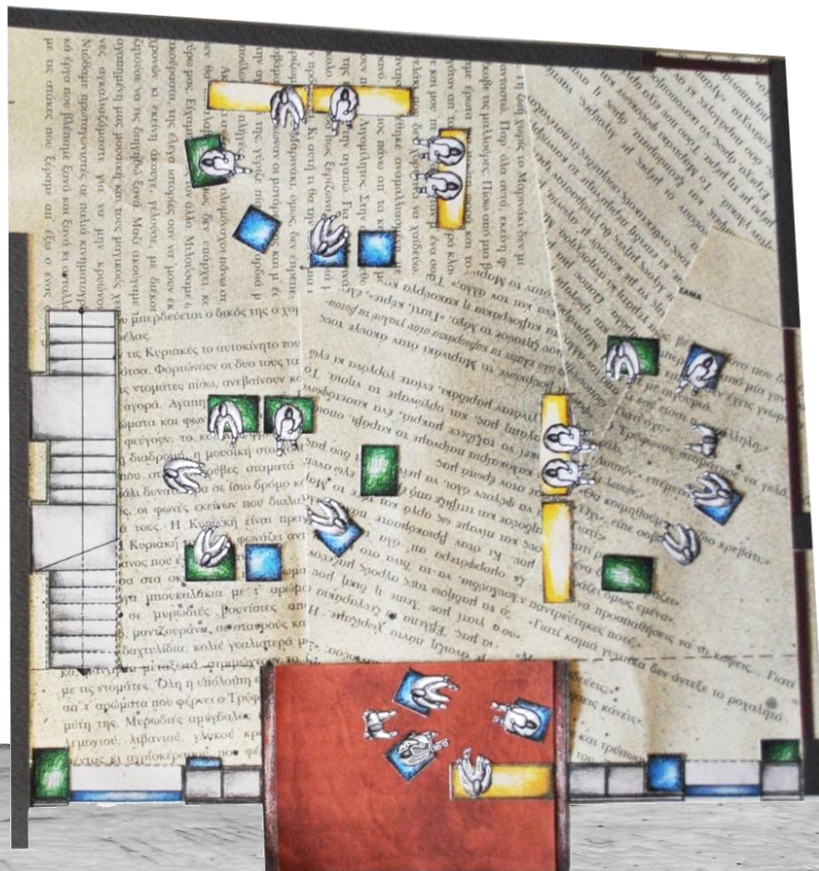
Κλίμακα 1:10

Διατάξεις

Διαφορετικές διατάξεις του ίδιου θεατρικού χώρου. Χρησιμοποιούνται οι δομικές μονάδες - κουτιά από τον τοίχο, καθώς και άλλες μονάδες επίπλων που βρίσκονται διάσπαρτες στο χώρο και στα εργαστήρια. Χωρισμός του χώρου σε μικρότερες περιοχές.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- Γερμανός Δημήτρης, *Οι τοίχοι της γνώσης - Σχολικός χώρος και εκπαίδευση*, Gutenberg, Αθήνα, 2002
- Γερμανός Δημήτρης, *Χώρος και διαδικασίες αγωγής*, Gutenberg, Αθήνα, 1998
- Γραμματάς Θεόδωρος, *Το θέατρο στο σχολείο. Μέθοδοι διδασκαλίας και εφαρμογής*, Ατραπός, Αθήνα, 2004
- Ευγενία Κουτσουβάνου, *Η θεωρία του Piaget και παιδαγωγικές εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση*, Οδυσσέας, Αθήνα, 1996
- Κουρετζής Λάκης, *Το θεατρικό παιχνίδι*, Καστανιώτη, Αθήνα, 1990
- Μαρτινίδης Πέτρος, *Μεταμορφώσεις του θεατρικού χώρου*, Νεφέλη, Αθήνα, 1999
- Παπαδόπουλος Σίμος, *Παιδαγωγική του θεάτρου*, Σ.Π.Παπαδόπουλος, Αθήνα, 2010
- Παπαδόπουλος Σίμος, *Το θεατρικό παιχνίδι. Διαστάσεις και δυναμική. Σχολείο και ζωή*, Σ.Π.Παπαδόπουλος, Αθήνα, 1998
- Τσουκαλά Κυριακή, *Αρχιτεκτονική, παιδί και αγωγή*, Επίκεντρο, Αθήνα, 2005
- Τσουκαλά Κυριακή, *Παιδική αστική εντοπία - Αρχιτεκτονική και νοητικές αναπαραστάσεις του χώρου*, Τυπωθήτω, Αθήνα, 2006
- Τσουκαλά Κυριακή, *Τάσεις στη σχολική αρχιτεκτονική Από την παλιοκεντρική λειτουργικότητα στην μεταμοντέρνα προσέγγιση*, Επίκεντρο, Αθήνα, 2005
- Χολέβας Νίκος, *Σκηνογραφία*, Ε.Μ.Π., Αθήνα, 1999

Μεταφρασμένη

- David Canter, *Ψυχολογία και αρχιτεκτονική*, Μετάφραση Π.Ι.Κοσμόπουλος, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 1996
- Beauchamp H., *Τα παιδιά και το Δραματικό Παιχνίδι, Εξοικείωση με το θέατρο*, Μετάφραση Ε.Γιανίτοκα, Τυπωθήτω, Αθήνα, 1998
- Garvey C., *Το παιχνίδι. Η επίδρασή του στην εξέλιξη του παιδιού*, Μετάφραση Σ.Σταυροπούλου, Κουτσουμπός, Αθήνα, 1990
- Mesmin Georges, *Το παιδί, η αρχιτεκτονική και ο χώρος*, Μετάφραση Π.Πεντελικός, Μνήμη, Αθήνα, 1978

Ξενογλώσση

- Peter Barrett, Yufan Zhang, *Optimal Learning Spaces*, SCRI, 2009
- L'Architecture Scolaire, Christian Berger, Δεκέμβριος 2004, Τεύχος 15,
- American Institute of Architects, *Educational facilities*, The Images Publishing Group, Australia, 2002

Σπουδαστικές εργασίες - Διαλέξεις

- Αργυρώ Καρατώλου, Μαντώ Χρήστου, *Θεατρικές διασκευές στα άνω Πετράλωνα*, Διπλωματική εργασία 2011/118
- Βενετία Καίσαρη, *Το παιδί και ο αστικός χώρος : το παιχνίδι του παιδιού σχολικής ηλικίας στον αστικό χώρο*, Διδακτορική Διατριβή -- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, 2005.
- Δανάη Γεωργούλη, Γλύκα Φιλία, Ειρήνη Φραντζή, *Δίκτυο πολιτιστικών χώρων στα Άνω Πετράλωνα*, Διπλωματική εργασία 2011/15
- Ειρήνη Χριστοφάκη, Μαρία Παπαποστόλου, *Το παιχνίδι, το παιδί και ο χώρος του στην πόλη*, Διάλεξη 2003/149
- Ευρύκλεια Βασιλείου, Άννα Περέλα, Αλέξανδρος Φράγκος, *Νέα θεατρική σκηνή Πειραιά*, Διπλωματική 2010/41
- Μαρίνα Δέσποινα Ντούπη, *Πρώτες εμπειρίες και αρχιτεκτονική*, Διάλεξη 2007/ 15
- Μαρίνα Δέσποινα Ντούπη, Κουρτίδου Αναστασία, *Πρώτες εμπειρίες μάθησης - οικείος τόπος*, Διπλωματική 2007/44
- Μυρτώ Αλεξανδρίδη, *Δημοτικό νηπιαγωγείο στον Αγ.Ελευθέριο*, Διπλωματική εργασία 2006/86
- Παππιάς Άλκης, *Θεατρικό εργαστήρι στη Ν. Ιωνία*, Διπλωματική εργασία 2005/12
- Χαρίκλεια Αθανασοπούλου, Αθηνά Θεοδωροπούλου, *Το σχολείο και το παιδί - μια προσπάθεια ψυχογραφήματος του σχολικού χώρου*, Διάλεξη 2004/135